

מוזיאון מכבי ע"ש פייר גילדסגיים

PIERRE GILDESGAME MACCABI SPORTS MUSEUM

מכבי צ'ר - א"י א"ר א"ר א"ר

8-1078	מס. תיק:
מיקום פיזי: ארכיון, מכל: 0288	
מכבי צעיר ההנהגה הארצית - אני	שם התיק:
ואת את ואני	
פרסומי מכבי	שם החטיבה:
01/01/1989	מתאריך:
01/01/1989	עד תאריך:
1079	מס. פריט במחשב:

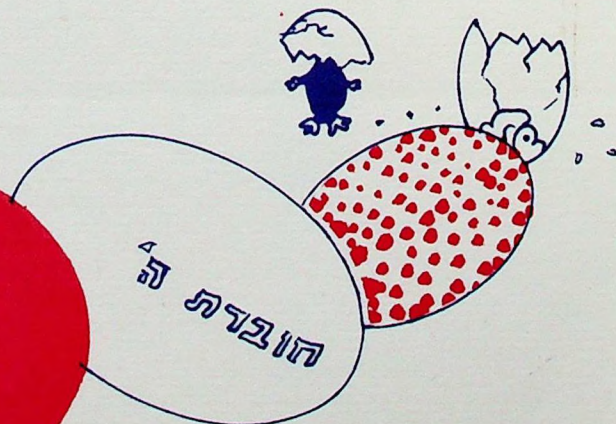
אני ואהת את ואני

"מכבי-הצעיר" הנהגה ארצית

1989

מדריך יקר !

חוברת כיתות ה' עוסקת בנושאים של - רעות, אחנה, אמת ואמונה,

מטרת החוברת:

לפתח מחוייבות לערכים הנגזרים מהדברות:

* ה"מכבי הצעיר" אח לכל מכבי ורע לכל אדם,

* ה"מכבי הצעיר" איש אמת ודברו אמונה.

וזאת עפ"י התוכנית הרב שנתית,

מה הכוונה ? למה זה חשוב לי ולתנועה ?

מה זה אומר, מה זה דורש ?, איך לעשות ?

אלו השאלות ששאלנו את עצמינו ואת החניכים בתהליך הפרוש בדפים הבאים,

תודה למכיני החוברת על המאמץ שהשקיעו:

רונית סיד/סגל, רונית בצון וגלית הירש הבנו תוכנית וכתבו,

נורית עטיה - עזרה ויעצה.

שי לוי - אייר.

רונה, נועה ושרית - הדפיסו.

החוברת מחולקת למספר פרקים, בכל פרק מצויין התהליך המתאים לו.

להפעלת החוברת חשובה העמקה והתמודדות עם התהליכים קודם העברתם לחניכים,

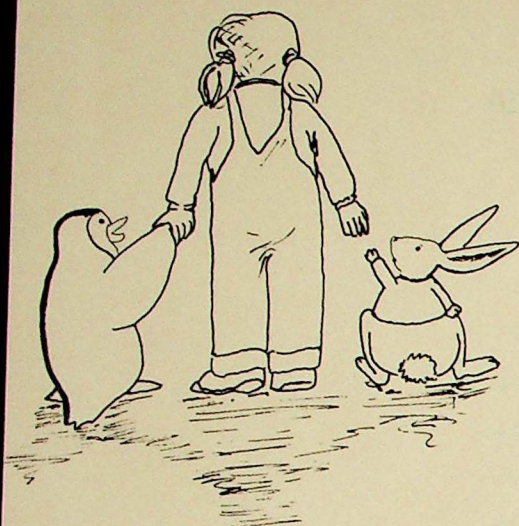
וכמו כן תדרוש ההפעלה גוון אישי בהתאם לקבוצה ולך כמדריך.

מקווה שהחומר המוגש לכם יהיה לעזר.

ב ה צ ל ח ה

גלית הירש

רכזת הדרכה

ת ו כ ך ה פ ע ו ל ו ת

עמודים

הפעולה

1-2	א. הקדמה- ה"מכבי הצעיר" אח לכל מכבי רע לכל אדם.
3-4	1- במה אנו אחים
5-7	2- אח מול רע
8-10	3- מחפשים את מכבי
11-16	4- מכבי - המסגרת שלי
17-20	5- ערב הווי
21-24	6- קשרי משפחה - אח לכל מכבי
25-28	7- מפגש ארוח
29-30	8- רע לכל אדם
31-33	9- משחק חוץ או שיר המכביה
34-35	ב. הקדמה- ה"מכבי הצעיר" איש אמת ודברו אמונו.
36-38	10- תביעות קטנות
39-41	11- חברת אמת
42-43	12- יהי דברך אמת
44-47	13- כל האמת
48-50	14- קרנבל החיות הדמיוני
51	ג. <u>מחנאות</u> . - הקדמה
51-55	פעולה 1
56-58	פעולה 2
59-61	פעולה 3
62-66	פעולה 4

ה"מכבי הצעיר" אח לכל מכבי ורע לכל אדם

מטרות -

לפתח מחוייבות ליישום הדיבר

- * שהחניך יברר את משמעות המושגים אח ורע בכלל,
- * שהחניך יבחן את המשמעות של אח בהקשר ל"מכבי", ואת המשמעות של רע בהקשר החברתי.
- * שהחניך יתרגם את הדיבר להתנהגות יומיומית ולפעילות תנועתית.
- * שהחניך יברר את החשיבות וההשלכות של התנהגות הנובעת מהדיבר,
- * שהחניך יבחר להצטרף למסגרת המכבים כ"אח".

ה"מכבי הצעיר" אח לכל מכבי ורע לכל אדם
"במילונים הצבאיים של מדינות רבות מופיע מונח אחד שאינו שם של כלי נשק ובכל זאת נשק... אין בדעתינו להציג לכם חידות, אך רק כך נוכל להגדיר את המושג: אחוות לוחמים, צבא ההגנה לישראל צבא צעיר הוא, אך דווקא נשק מוצלח זה הצלחנו לפתח בצבאנו לרמה גבוהה ביותר כתוצאה מרוח טובה הקיימת ביחידות הקרביות שלנו, רוח זו אולי לא נולדה בצבא, היא הייתה קיימת עוד קודם, באה לידי ביטוי ברגעים הקשים ביותר בשדה הקרב, כדוגמת המקרה בנער מג'נין:

המקרה ארע בעת מלחמת העצמאות. גדוד ישראלי חצה באחד הלילות את גבול החזית בין צבא ההגנה לישראל לבין הצבא העיראקי, הקיף את ג'נין ותפס מספר משלטים מעבר לעיר, לכוון שכס. כלי הנשק והציוד שנמצאו באותם הימים בידי חייליו היו מעטים, אפילו לא נמצאו בידיהם מימיות די הצורך.

הבוקר בא - בוקר קייץ שרבי, ועמו הפגזת האויב. האויב לא יכול היה לשאת חדירה עמוקה זו לשטחיו, כוחות מוגברים נמצאו תחת ידו לא הרחק מג'נין והוא החל מעבירם במהירות לאותה גזרה שם חדרה אותה יחידה ישראלית. עמדות חיילינו לא היו טובות. עד מהרה נפגעו רבים באש תותחי האויב, האויב עלה על כוחותינו במספר רב, הוא החל תוקף במלוא עוצמתו. מול חטיבת אויב מוגברת בת אלפי חיילים, ניצבו שתי פלוגות ישראליות בת מאתיים חייל.

בצהרי היום הועברו פצועים רבים לאחת המערות שנתגלו בשטח
 אך מים לא נמצאו ברשותם, הם קראו לחבריהם, בקשו מים, אך אלה
 נמצאו בינות לסלעים, מנסים לעצור את האניב המסתער, גם לא
 ידעו מהיכן יביאו מים לחבריהם הפצועים.
 והנה לפתע, לאחר שעות רבות של צפייה במערה, ולאחר שהתייאשו
 מלקבל מים, הופיע לפתע נער אחד במערה. היה זה אחד מאלה הנמצאים
 ביחידה מבלי שירגישו בהם כלל. נער צנוע, בגדוד לא חשו במציאותו.
 במסיבות לא התבלט, לא הצטיין במיוחד בשום דבר, גם חברים דומה
 כי לא היו לו.
 כשנכנס השמיע מי מהפצועים בקשה למים. הנער הסתכל בהם ויצא
 מיד.
 לאחר מספר דקות נשמע קול היריות בגברם. אחד הפצועים שהציץ
 החוצה ראה כיצד הנער רץ תחת אש לתחתית המורד, לאחר דקות
 ספורות שוב גברה האש. הנער רץ עתה בכבדות, על שכמו נשא פך.
 כיצד לא נפגע, איש אינו יודע, אך הוא הגיע למערה, שלף פחית ממקום
 כלשהוא והחל עובר ומשקה את הפצועים.
 הפצועים שלחו בו מבטי הערצה, היו שחבקו את רגליו, נשקו את ידיו
 המחלקות את המים, והוא מתחמק, מנסה למנוע מהם זאת.
 אחד הפצועים הישיר מבט מולו, שאלו:
 "אמור, מדוע עשית זאת? מדוע הסתכנת באש התופת הזאת כדי להביא
 לנו מים?"
 הנער נבוך, היסס קמעה והשיב:
 "אתם חברים שלי..."

מתוך "צעד ראשון"
 בעריכת אריה אבן וגפתי ארבל

במה אנו אחים ?

....למה בעצם הכוונה ? במה שונה או דומה אח מרע ?
לפני שנבדוק מה ההתנהגות המתחייבת מהדיבר, חשוב שנבין
למה אנו מתכוונים באומרנו אח או רע.
ובשלב זה נברר מהו אח.

מטרה :

שהחניך יברר את משמעות המושג אח.

הכנות :

תמונות של אחים (ראה גוף הפעולה).

מהלך הפעולה :

אחים - במה הם דומים ?

תקופה מסויימת לפני תחילת הפעולות בנושא, או לפני התחלת הפעולה נאסוף מהחניכים
תמונות של אחים ו/או אחיות שלהם.

חשוב ! שבתמונות יופיעו האחים בלבד ללא החניך.

בפעולה - התמונות יסודרו על בריסטול ארוך שיתלה בחדר, ליד כל תמונה יהיה מספר.

נחלק את הקבוצה לצוותים (2-3 חניכים בצוות)

כל צוות יקבל דף טבלה -

מס' תמונה | שם (אח של...) | לפי מה זיהינו.

הצוותים יסתובבו בחדר, בין התמונות ויציינו עבור כל תמונה שהם מזהים את מס'
התמונה, של מי האח, ומהם הקריטריונים לפיהם זיהו את האח.

למדריך :

קריטריונים כאלו יכולים להיות - מראה הפנים, צבע העיניים, צבע השיער, אולי
בגדים דומים, הבעת פנים וכו'... בכל מקרה יהיו אלו בד"כ קריטריונים חיצוניים
שניתן לזהותם בתמונה, אבל אח זה דימיון חיצוני ו/או גס דימיון פנימי (תכונות
דומות, דאגה אחד לשני, התנהגויות דומות, טון דיבור, אמון, ערבות הדדית ועוד)

לשלב זה הקצה זמן מסויים במהלכו כל צוות ינסה לגלות מכסימום תמונות.

כל צוות יחשוף את תוצאותיו ואז ירכז המדריך על לוח בריסטול את רשימת

הקריטריונים.

אם יש תמונות שלא זוהו ע"י צוותים מסויימים בררו מדוע ?
(אפשר לשאול את החניך ה"שייך" לתמונה).

למדריך :

סביר שאחים אלו לא זוהו בגלל שאין ביניהם דימיון חיצוני.

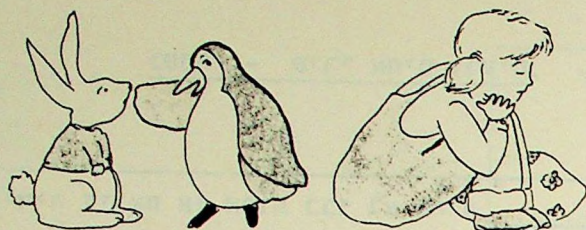
בשיחה :

- * בררו עם החניכים שאחיהם לא זוהו מהם הדברים (מלבד דימיון חיצוני) שמשותפים להם ולאחיהם והוסיפו גם קריטריונים אלו לרשימה.
- * בקש מהחניכים שיספרו על תכונות משותפות להם ולאחיהם/אחיותיהם או איפיונים אחרים משותפים.

למדריך :

סכם עם החניכים את הנושא תוך הפניית תשומת הלב לקריטריונים שנאספו לאיפיונים "חיצוניים" ו"פנימיים".

אח מול רע .

הדיבר מבדיל בין אח ורע

אח - לכל מכבי .

רע - לכל אדם .

כדי להבין למה קיימת ההבחנה, נברר את השוני ביחסים, בדרישות בין אחים ורעים.

מטרה :

1. שהחניך יברר מהם האיפיונים (התנהגויות ואחרים) ליחסים של אח ורע .

2. שהחניך יבחן את הדומה והשונה במאפיינים בין אחים ורעים .

הכנות :

שירי אחים ורעים (דוגמת הנספח)

מהלך הפעולה :

לפני הפעולה יש להכין שירים בהם מוזכרים יחסים שונים בין אחים ורעים. את השירים יש לכתוב על בריסטולים, בגדול. בכל שיר יש למחוק ע"י יצירת חור בריסטול מילה אחת או יותר המאפיינים יחסים בין אחים .

את הבריסטולים עם השיר נתלה בחדר ומתחת לכל שיר נתלה "מכולת יחסים", זהו אוסף מילים המכיל את המילים החסרות ומילים נוספות (ראה נספח) .

במהלך הפעולה - כל חניך יקבל כרטיסיות ריקות .

החניך יסתובב בין השירים ועברר כל שיר יחפש ב"מכולת היחסים" את המילה החסרה בשיר, משחליט מהי המילה החסרה יכתוב אותה בכרטיס ויחבר את הכרטיס כשהוא הפוך (כך שיתר חבריו לא יראו את בחירתו), במקום המתאים בשיר (יש לדאוג לכך שהחניכים יוכלו לחבר את הכרטיסיות ע"י אטבים או דבק פלסטיק ואח"כ יוכלו להפוך את הכרטיסיות), לאחר שכולם סיימו יעבור המדריך ניהפוך את כל הכרטיסיות שהשלימו את השיר .

בשיחה נברר :

האם יש "פתרונות" שחזרו על עצמם, כלומר, האם עברר מילה חסרה מסוימת, מספר חניכים בחרו באותה מילה מתוך "מכולת היחסים" ?

מילים שנבחרו כמתאימות, הן המילים המאפיינות יחסים בין אחים או בין רעים .

בשלב זה חשוף לחניכים את רשימת היחסים בין אחים שהוכנה בפעולה הקודמת .

נסו לברר מה ההבדל ביחסים בין אחים או רעים, מה הדרישות ומה ההבדל ביחסים .

למדריך :

יש התנהגות המחייבת כלפי אח, אך גם כלפי רע (סובלנות, כבוד...).

לאחים בדרך כלל מוצא משותף מבחינת המסגרת והעבר, או מבחינת החינוך ולכן בערכים

בשם הם פועלים, רעים לעומת זאת יכולים להיות תוצאת ההווה בלבד .

נספח - שירי אחים ורעים.

כשיהיה לי אח או אחות כבר לא אהיה _____ (1)
 אף פעם לא יהיה לי _____ (2)
 יהיה לי עם מי _____ (3)
 חוץ מזה....
 חוץ מזה, אני לא אוהבת לישון לבד בחושך.
 כשיהיה איתי בחדר עוד מישהו, אח או אחות, לא איכפת לי לישון לבדי,
 כי אני כבר לא אהיה לבדי....

מכולת יחסים

לבד
 משעמם
 לשחק ולהשתולל
 לריב
 רע
 שובא

למדריך :

במקור, במשבצת 1 מופיע - לבד.

במשבצת 2 מופיע - משעמם.

במשבצת 3 מופיע - לשחק ולהשתולל.

הערה :

לעיתים גם מילים אחרות, לאו דוקא המקוריות מאפיינות יחסים, נלכן לא בפסול כל מילה אלא נאסוף יותר מאפיינים.

היה לי חבר

היה לי אח

בעת צרה

מכולת יחסים :

עזור לי
 השתדל לבוא אלי
 ברח ממני
 הושט לי יד

והמקורי.....הושט לי יד.

(1) השניים מן האחד
 כי אם אחד יפול
 השני (2) את חברו
 ובשעת צרה האחד (3) לחברו.

מכולת איפיונים

יפים

טובים

יקים

יעזור

יציל

יברח

יתמוך

והתשובות המקוריות - 1 = טובים.

2 = יקיט.

3 = יעזור.

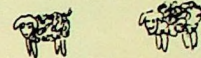
מחפשים את מכבי.

רקע הסטורי:

"בשנים הראשונות של המאה הנוכחית הותקפו קיבוצים יהודיים ברחבי אירופה, הופלו לרעה ונפלו קורבן לטרוח המוני בפוגרומים ועלילות שאורגנו או נתמכו ע"י משטרים. (קבוצות אנטישמיות).

הם היו חסרי מגן, וגם הגנת החוק לא חלה עליהם... רובם (היהודים) האמינו כי גאולתם וישועתם תגיע עם בואו של המשיח.
הם לא הסכימו למצב, בו הוכרחו לוותר על דמותם כעם הנבחר או של השעיר לעזאזל הנצחי.

אך שיחק המזל ומספר יהודים חילוניים ובעלי דמיון הרגישו בצורך להעיר את מנהיגיהם מתרדמתם ולשכנע אותם, כי הגיע הזמן שיהודי יתאמן בהגנה עצמית, אם יותקף ע"י שכנים עוינים ויחזיר מלחמה... זאת היתה התשתית להיווצרות של מועדוני מכבי... כך התגבשה התחיה הרוחנית והפיזית של העם היהודי ברעיון המכבי.
בהשראת האידיאלים הנשגבים של הציונות והרצון להגיע לשלמות גופנית, הפכו אלפי צעירים לחומר חלוצי למופת - בריאים בנפש ובגוף.
... זה הבסיס, עלינו לחנך על ערכי הזהות היהודית והציונית, וכך לספר על תרומתו של העם היהודי בעבר ובעתיד... גאווה בעצם היותו יהודי...".

מכבי זו תנועה יהודית עולמית הכוללת בתוכה ארגונים ארציים המכונים גלילים (אנגליה, ארגנטינה...), אחד הגלילים הוא מכבי ישראל הכולל בתוכו את האגף החינוכי, "מכבי צעיר".

זהו הרעיון ממנו נולדו המכבים, לכל מכבי בסיס ערכי דומה.
על מנת שנבין את הדרישה להתנהגות של אחים, נברר - בשם מה אנו אחים ?

מטרה:

להפגיש את החניכים עם הרקע ההסטורי חברתי שהביא להקמת מועדוני הספורט של מכבי (הבסיס המשותף).

הכנות:

* פתקים להטמנה

* תכנון שני מסלולים - לכל מסלול כ- 4-5 נקודות בהן יוטמנו פתקים.

- לכל מסלול נקודת סיום שונה.

- בכל תחנה מלבד הפתק בו מופיע קטע מתוך רקע על מכבי, יש לציין

ולהסביר לחניכים היכן מונח הפתק הבא.

- החבא את הפתקים בתחנות מתאימות לפי הסדר.

* שאלוני סיכום (נספח).

מהלך הפעולה :

- * חלק את הקבוצה לשני צוותים.
 - * כל צוות יקבל פתק ובו הוראות, היכן נמצאת תחנתו הראשונה, בתחנה ימצא הצוות את הפתק ובו רקע על מכבי וכן הוראות מובילות לתחנה ולפתק הבא וכך הלאה עד לתחנה האחרונה.
 - * בתחנה האחרונה מקבלים החניכים הוראה לחזור עם כל הפתקים לסניף.
 - * קבוצה שהגיעה לסניף צריכה להדביק את פתקי הרקע לפי סדר על בריסטול, ולענות על שאלות סיכום.
- זו שסיימה ראשונה נצחה.

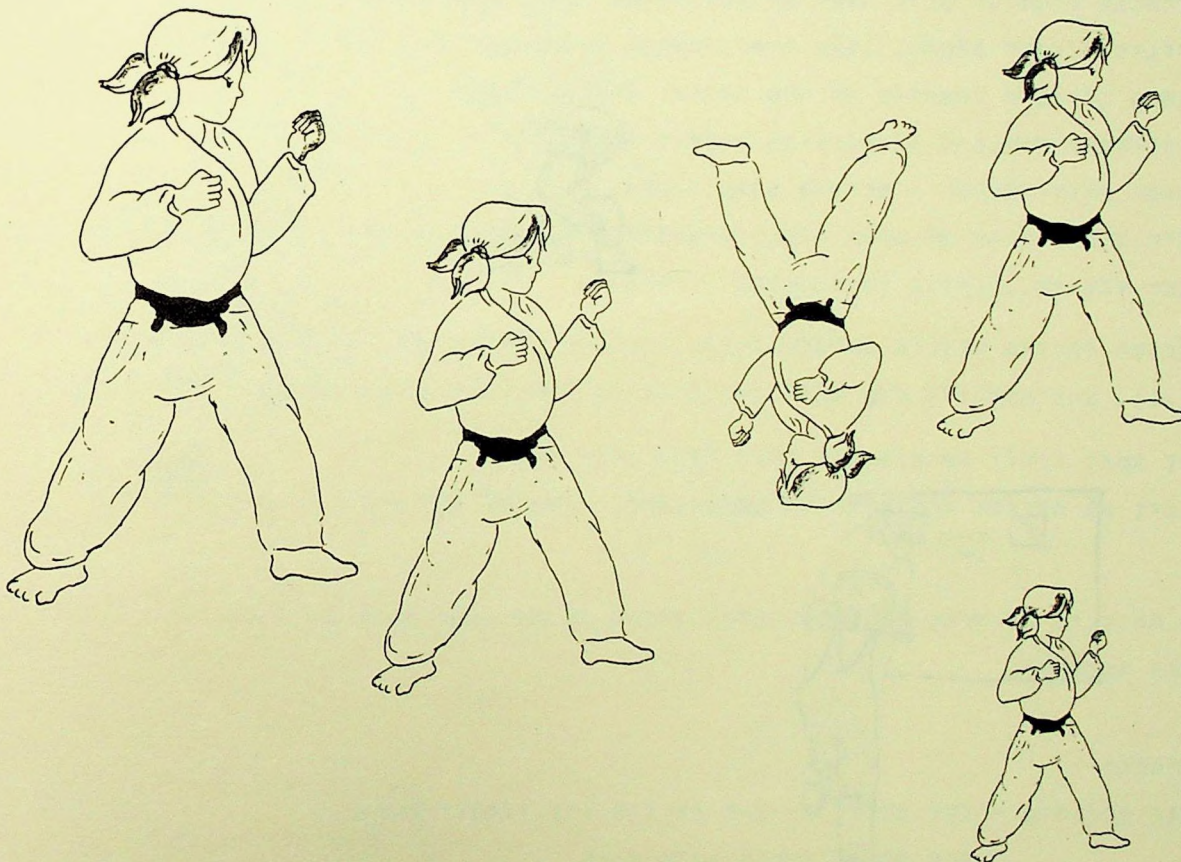
בתקופה ההיא, תקופת ההתנכלויות של הגויים ביהודים, נפגשו מספר יהודים לאחר שבלילה נתקף יהודי בעיר. כל אחד העלה פתרון משלו.

ח' טען - אסור לנו להגיב, כי אז הם ימשיכו ויגבירו מעשיהם, צריך פשוט לצאת כמה שפחות מהבית.

ב' טען - צריך לנסות להראות כמותם, להפסיק לחבוש כיפה, במיוחד שיוצאים מהבית ואז לא ידעו שאנו יהודים ולא יתקפו אותנו.

מ' טען - צריך להקים חוגים בהם נלמד את הנוער הגנה עצמית, כך שיוכל להתגונן בפני התוקפים.

מי מהדוברים היה איש מכבי ?

מכבי - המסגרת שלי...

כיום פועלים תחת השם מכבי 3 מסגרות. לכל אחת מהמסגרות מטרות ועקרונות המנחים את פעולותיה:-

מכבי עולמי, הינה תנועת ספורט, המשלבת פעילות ציונית, מכבי ישראל היא גליל של מכבי עולמי, הינה תנועת ספורט. "מכבי צעיר" היא תנועת הנוער בתוך מכבי ישראל.

בהתייחסותינו ל- 3 מסגרות אלו, אנו מגלים שהשם מכבי מופיע בשלושתן. קשר שמי זה מסמל ומצביע על כך ששלוש מסגרות אלו צמחו מתנועה אחת - הסתדרות מכבי - שקמה בסוף המאה ה- 19 בגולה.

הסתדרות מכבי, בהקמתה, באה לעזור ליהודי לשמור על זהותו כעם ואח"כ להכשיר אותו כמגשים בישראל, וממנה צמחו זו בתוך זו 3 מסגרות מכבי המופְכְרוֹת. כאז כן היום, מסגרות מכבי הינן ארגון יהודי המחנך לאהבת ארץ ישראל - לעליה ולהתיישבות בה.

הן מעצבות ומטפחות את האיש המגשים, אם בדרך הספורט, אם בחינוך ואם בשילוב של השניים. ל- 3 המסגרות (שלהן עבר משותף) פעילות משותפת כדוגמת מרוץ הלפיד והמכביה הנערכת אחת ל- 4 שנים וכך מרכז משותף וקשרים ארגוניים שמטרתם להמשיך ולשמור על האופי המכבי.

המייחד והמאחד את מסגרות מכבי השונות:

בפעולה זו יכיר החניך את מסגרות מכבי השונות וזאת בכדי שבהמשך יבחר ליישם קשר עם מסגרת/מסגרות מכבי.

קדימה מכבים!.....!

מטרה

1. שהחניך יכיר את הקשר האידיאולוגי הקיים בין מסגרות מכבי.
2. שהחניך יכיר את מסגרות מכבי והמשותף ביניהן.

הכנה

1. לוח מסלול - נספח א'.
2. תרשים מסגרות מכבי - נספח ב'.
3. כרטיסיות ? - נספח ג'.
4. כרטיסיות ! - נספח ד'.
5. 2 קוביות משחק.
6. חיילי משחק כמס' החניכים בקבוצה.

מהלך הפעולה --:

שלב א':

סקור בקצרה את תולדות מכבי - סיכום פעולה קודמת. וכן יידע את חניכיו על 3 מסגרות המכבים הקיימות, איפיוניהן והקשר ביניהן. (הצג תרשים 'מסגרות מכבי' - ראה נספח).

שלב ב':

פרוס את משחק המסלול על הרצפה.
הנח את כרטיסיות וכרטיסיות בשתי ערימות על יד לוח המשחק.
תן לכל חניך חייל משחק ושחקו במשחק המסלול.

מהלך המשחק --:

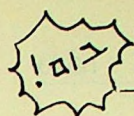
- חניך ראשון זורק את 2 קוביות המשחק ומתקדם בהתאם לסכום שהתקבל מחיבור שתי הקוביות.
- * הגיע החניך למשבצת ירים כרטיס מהערימה המתאימה ויענה על השאלה, ענה בכוון, מתקדם 3 משבצות, לא ידע את התשובה חוזר 3 משבצות. את הכרטיס מחזיר לתחתית הערימה.
- * הגיע החניך למשבצת עליו לפעול בהתאם לכתוב בכרטיס שהרי מהערימה ואח"כ יחזירו לתחתית הערימה.
- * הגיע החניך למשבצת * (משבצת מזהה), יתקדם 6 משבצות.
- מנצח - החניך שהגיע ראשון לטקס ההשבעה בקורס המדריכים.

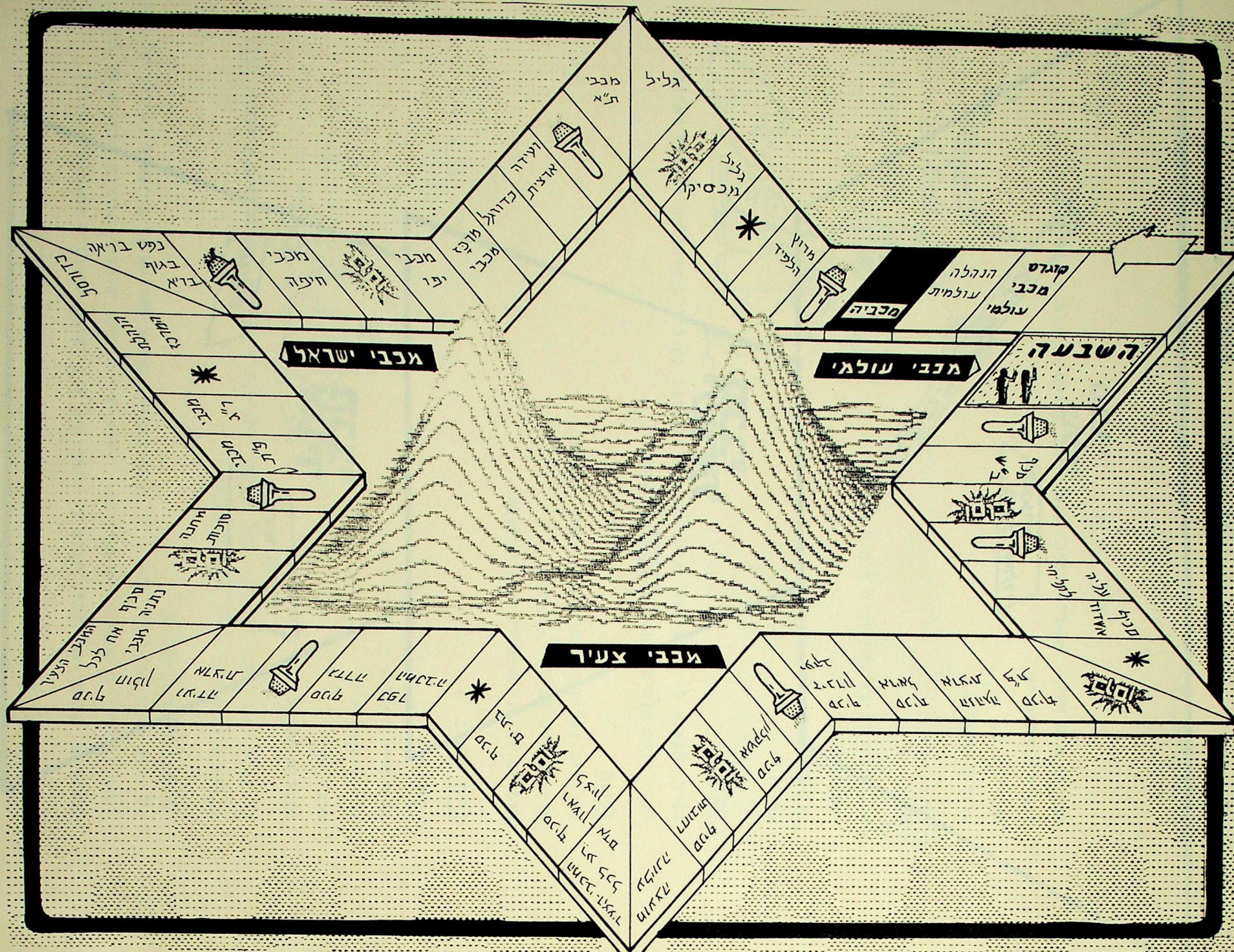
נספח ג' - כרטיסיות ?

- איזה ארוע משותף למכבי צעיר, מכבי עולמי, ומכבי ישראל ונערך פעם ב- 4 שנים ?
_____ . (המכביה).
- השלם : נפש בריאה _____ . (בגוף בריא).
- בראש כל סניף של מכבי צעיר עומד _____ . (מרכז).
- קבוצת הכדורסל המובילה היא _____ . (מכבי ת"א).
- הסניף הדרומי של מכבי צעיר הוא ב: _____ . (באר שבע).
- בחנוכה כל המכבים רצים ב: _____ . (מירוץ הלפיד).
- מה פירוש המושג 'מכבי' ? _____ . (מי, כמוך, באלים, ה').
- מה המשותף למכבי עולמי, מכבי ישראל, מכבי צעיר ? _____ .
(אידאולוגיה, עבר משותף).
- מתי הוקמה תנועת ה'מכבי' ? _____ . (1921).
- איזה מוסד עליון השייך למכבי עולמי, מתכנס אחת לארבע שנים ? _____ .
(קונגרס מכבי עולמי).
- איזה מסגרת מכבית מורכבת מאגודות ספורט ? _____ . (מכבי ישראל).
- מנה 4 ענפי ספורט שבהם יש קבוצות השייכות למכבי ישראל. _____ .
(כדורסל, כדורגל, כדור יד, שחיה, כדור עף).
- השלם : המכבי הצעיר _____ לכל מכבי ו _____ לכל אדם. (אח, רע).
- כיצד נקרא המוסד המתכנס אחת לשנתיים וקובע את דרכיה של תנועת המכבי הצעיר ?
_____ . (הועידה הארצית).
- איזהו הגוף המבצע את החלטות הועידה הארצית של המכבי הצעיר ? _____ .
(ההנהגה הארצית).
- מנה 6 סניפים של המכבי הצעיר.
- היכן נמצא המרכז של המכבי הצעיר ? _____ . (כפר המכביה).
- איזה מפעל נערך מידי שנה בסוכות ? _____ . (מחנה סוכות).
- מי מקשר בין אגודות הספורט למכבי צעיר ? _____ . (מכבי ישראל).
- מה הקשר בין מכבי ישראל למכבי עולמי ? _____ . (מכבי ישראל הוא אחד מ-32 הגלילים של מכבי עולמי).

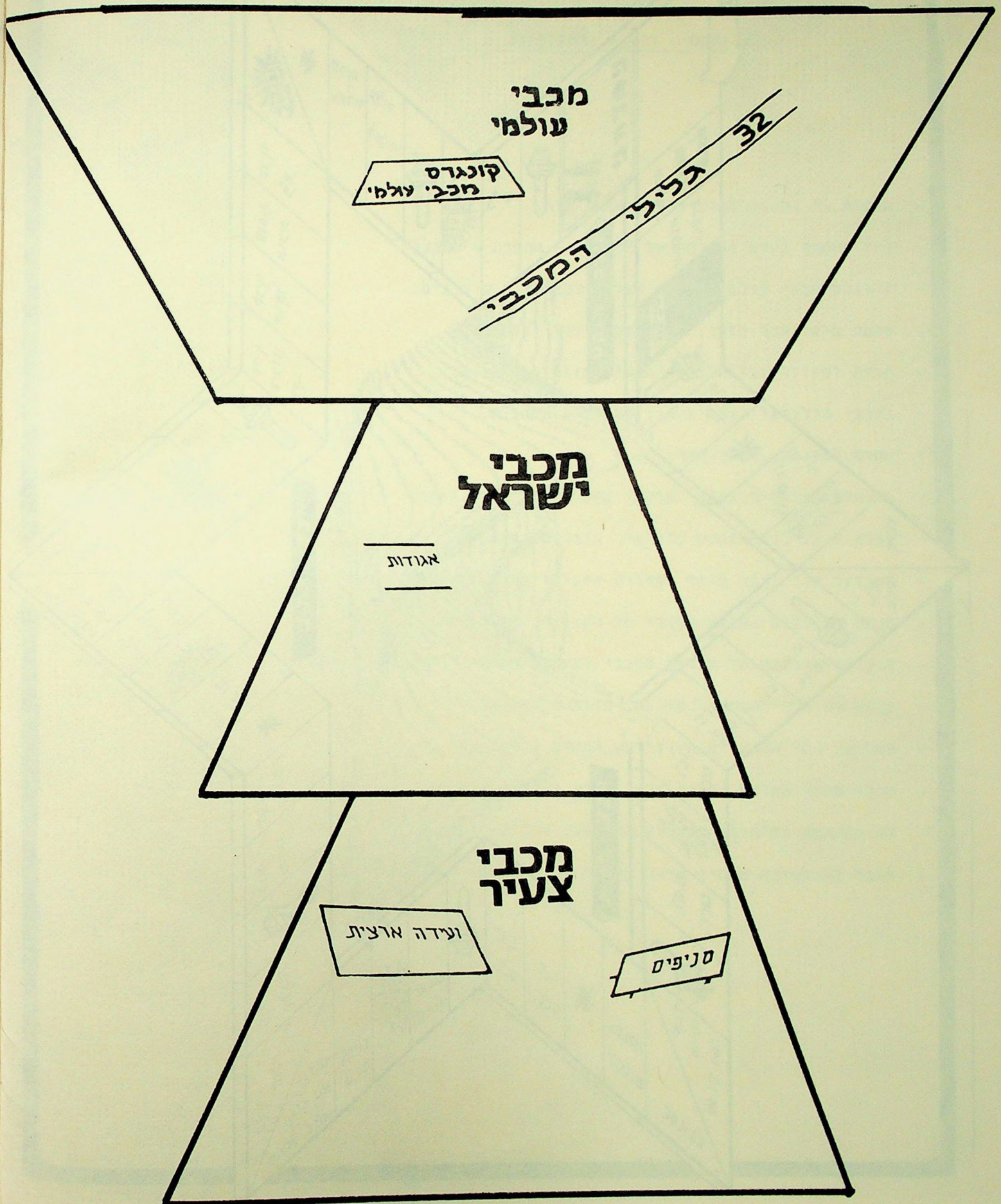

נספח ד' - כרטיסיות

- הפסדת את ההסעה למודיעין - המתן תור.
- אתה משתתף בטקס הפתיחה של המכביה - התקדם 4 משבצות.
- קונגרס מכבי עולמי החליט שעליך להמתין 2 סיבובים.
- שלמת מיסי חבר בזמן, הינך זכאי לתור נוסף.
- הגעת לפעולה בלי תלבושת חאקי, חזור 4 משבצות.
- בדרכי הכדורגל נצחה מכבי, התקדם 4 משבצות.
- אחרת לפעולה, המתן תור.
- ההנהלה העולמית במכבי עולמי מזכה אותך בתור נוסף.
- עברת 5 עבירות במשחק כדורסל, חזור 10 משבצות.
- הקבוצה שלך זכתה ביום הספורט הסניפי במקום הראשון, התקדם 4 משבצות.
- שכחת את מקום המפגש הסודי של הקבוצה, המתן תור.
- הועידה הארצית של תנועת המכבי הצעיר, משבחת את פעילותך בתנועה, הינך זכאי לתור נוסף.
- צבעת את חבריך במחנה סוכות, חזור 3 משבצות.
- השתתפת בכל המפעלים הארציים, התקדם 2 משבצות.
- מרכז מכבי החליט שהינך זכאי לתור נוסף.
- לא השתתפת באימון הכדורגל האחרון, לכן עליך לחכות תור.
- מכבי ארגנטינה מזמין אותך כאורח כבוד, הינך זכאי לתור נוסף.

מסגרות מכבי

ערב הווי .

ובצורה קצת שונה, הפגתית ומהנה ננסה לטפל באותם נושאים - המשותפים ל....
מכבים ההסטוריים.
מכבי צעיר.
אגודות הספורט.

מטרה

שהחניכים יכירו איפיונים דומים למכבים :-
סמלים דומים.
מכביה כפעולה ציונית.
ועוד.

למדריך :-

בערב, הצעות ל- 4 משימות ואולם לשיקולך תוספות ושינויים שיכולים להוסיף לאווירה.
רצוי הכנת מנחים (בוגרים) למשימות בתחנות.

הכנות

תלבושות ואביזרים לתלבושות - גוף הפעולה.
פלקט סמלים למילוי - נספח.
חומרים למילוי הסמלים (גוף הפעולה).

מהלך הערב :

משימות

המשתתפים יחולקו ל- 3 צוותים :
מכבים ההסטוריים
מכבי צעיר
אגודות ספורט.

כל צוות יגש לתחנה אחת שם יקבל ויודרך למשימות ע"י מנחה (או שהמשימות ינתנו לכולם בצורה מרוכזת וכל צוות יפעל בעצמו).

משימה ראשונה - סמלים :

כל צוות יקבל את הסמל המתאים לו (ראה נספח), כשהוא משורטט על בריסטול בגדול, על הצוות למלא את החללים בסמל בדרך מעניינת : אפשר ע"י קרפים, פירורי קלקרים, חפצים מן הטבע, גפרורים, קשים ועוד ככל העולה על רוחך (רק שיש לדאוג לחומרים המתאימים קודם).

בסיכום נתלה את הסמלים המלאים על מנת שנוכל לראות את הדימיון ביניהם.

משימה שנייה - הצגה.

כל צוות ימציא לעצמו שם+ סיסמא מתאימה, יכינו תלבושת מתאימה (חנמרים לתלבושת יכולים להיות סדינים, בדים, קרפים, בגדי חאקי ועניבה למכבי צעיר, כדאי לבקש מהחניכים לבוא לפעולה עם נעלי ספורט ובכלל אפשר להודיע מראש לכל החניכים לאיזה צוות הוא שייך ושיבוא לערב מראש עם תלבושת מתאימה), כל צוות יכין הצגה של עצמו בשירה, מחול ו/או קטע משחק, פנטומימה וכו'. ... הוא יכול להציג את עצמו ע"י הצגת עובדות או בצורה מצחיקה או מקורית אחרת, כל צוות יציג עצמו בפני כל הקבוצה.

משימה שלישית - חד דומינו.

הכנות - חד דומינו (תרשים מחולק ל- 9 כרטיסיות להלן) $\times 3$ קבוצות.

מהלך המשחק

חלק לכל קבוצה את 9 המשבצות של החד דומינו.
כל קבוצה צריכה להרכיב נכונה את הדומינו עפ"י ההוראות שלהלן:-
בכל פינה של כרטיס מחלקי הדומינו רשומה מילה מתוך נושא הקשור למכבי, אל אותה מילה יש לצרף 3 כרטיסי משבצות נוספים שבפינתם מילים מאותו נושא, כך תיווצר רביעיה של כרטיסים שבמרכזם 4 מילים מאותו נושא לדוגמא: מכבי ישראל, מכבי עולמי, מכבי צעיר, העם היהודי.
בכל פינה שנוצרה צריך ליצור שוב מוקדים באותו נושא כך שבסה"כ נקבל ריבוע שלם, ובו 4 מוקדים ברורים, בהם 4 איפיונים מאותו נושא.

למדריך:-

שים לב, ניתן להרכיב את הריבוע הנכון ב- 2-3 דרכים שונות (אם נעלה שורה תחתונה מעלה או נזוז תור שלם מצד שמאל לימין וכו'...). .

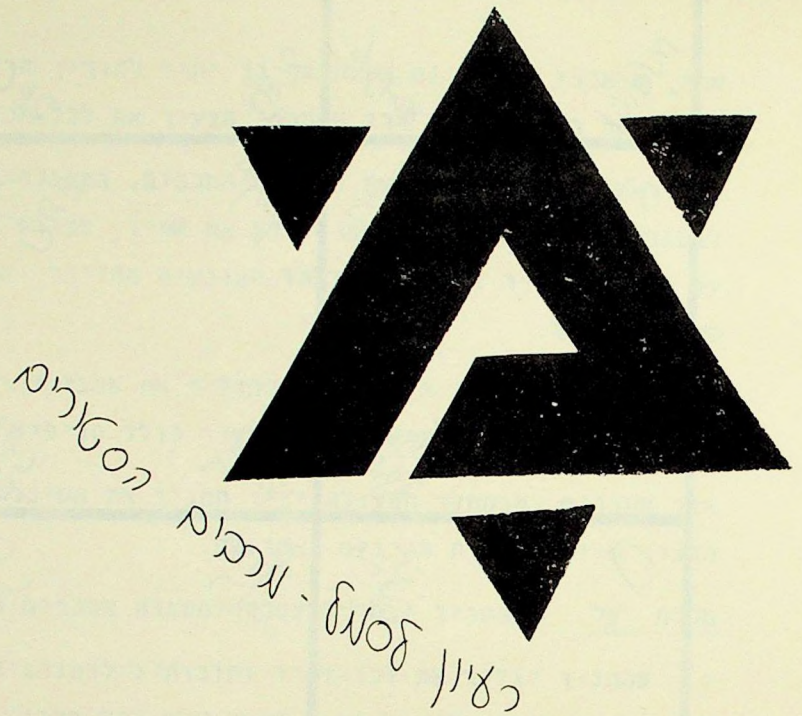
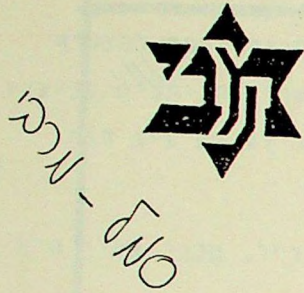
משימה רביעית - כאן מכביה

המכביה מכילה בתוכה ספורט, עליה, ציונות, וכך בסיים את הערב באירוע מרכזי כזה בתנועה, נערוך טקס פתיחה של מכביה. צוות המכבי הצעיר יכין מופע ת"ס מקורי, צוות אגודות הספורט - יכין מופע ספורטיבי של משלחות.
צוות המכבים יכין דמות בעל חיים גדול הבנוי מחניכים + סדינים ושמיכות, או בדרך אחרת שיהיה סמל המכביה.

המדריך ינחה את טקס הפתיחה (+ מוסיקה), בהתחלה יעלה כל צוות בנפרד ואח"כ יעברו כולם יחד.

לסיכום אפשר לעבור למשחקי ספורט (אולי היתולי), שונים בין הצוותים השונים (משיכת חבל בין המכבים לספורטאים, כדור ועוד...). .

א.פ.מ.

0. $\text{H}_2\text{O} - \text{H}_2\text{O}$

4/1/14	1	7	4/1/14	1/1/14	4/1/14
4/1/14	2	2	4/1/14	2	4/1/14
4/1/14	3	3	4/1/14	3	4/1/14
4/1/14	4	4	4/1/14	4	4/1/14
4/1/14	5	5	4/1/14	5	4/1/14
4/1/14	6	6	4/1/14	6	4/1/14
4/1/14	7	7	4/1/14	7	4/1/14
4/1/14	8	8	4/1/14	8	4/1/14
4/1/14	9	9	4/1/14	9	4/1/14
4/1/14	10	10	4/1/14	10	4/1/14
4/1/14	11	11	4/1/14	11	4/1/14
4/1/14	12	12	4/1/14	12	4/1/14
4/1/14	13	13	4/1/14	13	4/1/14
4/1/14	14	14	4/1/14	14	4/1/14
4/1/14	15	15	4/1/14	15	4/1/14
4/1/14	16	16	4/1/14	16	4/1/14
4/1/14	17	17	4/1/14	17	4/1/14
4/1/14	18	18	4/1/14	18	4/1/14
4/1/14	19	19	4/1/14	19	4/1/14
4/1/14	20	20	4/1/14	20	4/1/14
4/1/14	21	21	4/1/14	21	4/1/14
4/1/14	22	22	4/1/14	22	4/1/14
4/1/14	23	23	4/1/14	23	4/1/14
4/1/14	24	24	4/1/14	24	4/1/14
4/1/14	25	25	4/1/14	25	4/1/14
4/1/14	26	26	4/1/14	26	4/1/14
4/1/14	27	27	4/1/14	27	4/1/14
4/1/14	28	28	4/1/14	28	4/1/14
4/1/14	29	29	4/1/14	29	4/1/14
4/1/14	30	30	4/1/14	30	4/1/14
4/1/14	31	31	4/1/14	31	4/1/14
4/1/14	32	32	4/1/14	32	4/1/14
4/1/14	33	33	4/1/14	33	4/1/14
4/1/14	34	34	4/1/14	34	4/1/14
4/1/14	35	35	4/1/14	35	4/1/14
4/1/14	36	36	4/1/14	36	4/1/14
4/1/14	37	37	4/1/14	37	4/1/14
4/1/14	38	38	4/1/14	38	4/1/14
4/1/14	39	39	4/1/14	39	4/1/14
4/1/14	40	40	4/1/14	40	4/1/14
4/1/14	41	41	4/1/14	41	4/1/14
4/1/14	42	42	4/1/14	42	4/1/14
4/1/14	43	43	4/1/14	43	4/1/14
4/1/14	44	44	4/1/14	44	4/1/14
4/1/14	45	45	4/1/14	45	4/1/14
4/1/14	46	46	4/1/14	46	4/1/14
4/1/14	47	47	4/1/14	47	4/1/14
4/1/14	48	48	4/1/14	48	4/1/14
4/1/14	49	49	4/1/14	49	4/1/14
4/1/14	50	50	4/1/14	50	4/1/14
4/1/14	51	51	4/1/14	51	4/1/14
4/1/14	52	52	4/1/14	52	4/1/14
4/1/14	53	53	4/1/14	53	4/1/14
4/1/14	54	54	4/1/14	54	4/1/14
4/1/14	55	55	4/1/14	55	4/1/14
4/1/14	56	56	4/1/14	56	4/1/14
4/1/14	57	57	4/1/14	57	4/1/14
4/1/14	58	58	4/1/14	58	4/1/14
4/1/14	59	59	4/1/14	59	4/1/14
4/1/14	60	60	4/1/14	60	4/1/14
4/1/14	61	61	4/1/14	61	4/1/14
4/1/14	62	62	4/1/14	62	4/1/14
4/1/14	63	63	4/1/14	63	4/1/14
4/1/14	64	64	4/1/14	64	4/1/14
4/1/14	65	65	4/1/14	65	4/1/14
4/1/14	66	66	4/1/14	66	4/1/14
4/1/14	67	67	4/1/14	67	4/1/14
4/1/14	68	68	4/1/14	68	4/1/14
4/1/14	69	69	4/1/14	69	4/1/14
4/1/14	70	70	4/1/14	70	4/1/14
4/1/14	71	71	4/1/14	71	4/1/14
4/1/14	72	72	4/1/14	72	4/1/14
4/1/14	73	73	4/1/14	73	4/1/14
4/1/14	74	74	4/1/14	74	4/1/14
4/1/14	75	75	4/1/14	75	4/1/14
4/1/14	76	76	4/1/14	76	4/1/14
4/1/14	77	77	4/1/14	77	4/1/14
4/1/14	78	78	4/1/14	78	4/1/14
4/1/14	79	79	4/1/14	79	4/1/14
4/1/14	80	80	4/1/14	80	4/1/14
4/1/14	81	81	4/1/14	81	4/1/14
4/1/14	82	82	4/1/14	82	4/1/14
4/1/14	83	83	4/1/14	83	4/1/14
4/1/14	84	84	4/1/14	84	4/1/14
4/1/14	85	85	4/1/14	85	4/1/14
4/1/14	86	86	4/1/14	86	4/1/14
4/1/14	87	87	4/1/14	87	4/1/14
4/1/14	88	88	4/1/14	88	4/1/14
4/1/14	89	89	4/1/14	89	4/1/14
4/1/14	90	90	4/1/14	90	4/1/14
4/1/14	91	91	4/1/14	91	4/1/14
4/1/14	92	92	4/1/14	92	4/1/14
4/1/14	93	93	4/1/14	93	4/1/14
4/1/14	94	94	4/1/14	94	4/1/14
4/1/14	95	95	4/1/14	95	4/1/14
4/1/14	96	96	4/1/14	96	4/1/14
4/1/14	97	97	4/1/14	97	4/1/14
4/1/14	98	98	4/1/14	98	4/1/14
4/1/14	99	99	4/1/14	99	4/1/14
4/1/14	100	100	4/1/14	100	4/1/14

מה המשותף ל...

1. אגודות, עולמי, ישראל, צעיר ----- המילה מכבי, (אגודות מכבי, מכבי עולמי, מכבי ישראל, מכבי צעיר).
2. צ. ע. י. ר. ----- צעיר.
3. מ. כ. ב. ג. ----- מכבי.
4. שחיה, כדורגל, אתלטיקה, טניס ----- ענפי ספורט.
5. מתתיהו, נס, יוונים, מרוץ הלפיד ----- חנוכה.
6. ספורטאי, יהודי, מכביסט, חבר אגודת מכבי ----- משתתף המכביה.
7. מחנה סוכות, מרוץ הלפיד, עליה לתל-חי, טיול פסח ----- מפעלים ארציים ב"מכבי צעיר".
8. ישראל, דרום אפריקה, ארגנטינה, מכסיקו ----- גלילים.
9. זכרון, באר-שבע, תל-אביב, גדרה ----- סניפי "מכבי צעיר".

קשרי משפחה...../המכבי הצעיר אח לכל מכבי.

אתה, שבמכבי צעיר, גם אם הינך בן יחיד להוריך הרי שיש לך אחים - ולא מעט אלא רבים - כל משפחת המכבים. כי הרי "המכבי הצעיר אח לכל מכבי".

וכך לאחר שהכיר החניך את מסגרות המכבים, בפעולה זו ברצוננו שהחניך יבחר להצטרף למסגרת המכבים כאח ! . אח היודע את אחיו, מכירם ונמצא עימם בקשרים הניתנים לביצוע. על החניך להכיר בזכותו וחובתו הנובעים מהדיבר, שכן הקשר מחוייב ונדרש ע"פ רוח המכבי הצעיר.

ושוב...מכבי עולמי היא תנועה הכוללת את מכבי ישראל נגלילים בחו"ל, מכבי צעיר היא תנועת נוער במכבי ישראל, מכבי צעיר כולל סניפים בכל הארץ.

אנו מקווים, שבמהלך הפעולה יבין החניך את חשיבות הקשר, ולאחריה, עם ביצוע הקשר, ירגיש החניך שייך למסגרת המכבים באשר הם.

מטרת על : שהחניך יבחר להצטרף למסגרת המכבים כאח.

1. שהחניך יגדיר את זכויותיו וחובותיו להתנהגות של "אח לכל מכבי".
2. שהחניך יבחר דרך ליישום הקשר "אח לכל מכבי".

הכנה :

3 מוקדים על רבע בריסטול :-

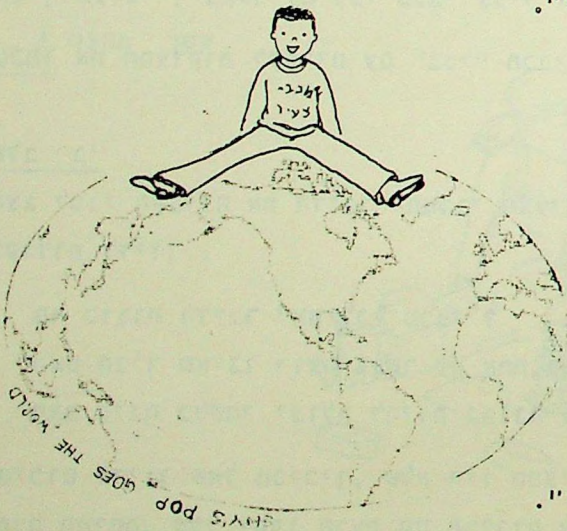
1. מכבי צעיר.
2. מכבי ישראל.
3. מכבי עולמי.

- 3 כרטיסיות ריקות x מס' החניכים בקבוצה.

- כלי כתיבה.

- כרזה עם הדיבר : "המכבי הצעיר אל לכל מכבי".

- הגדים - קשר ביני ובין מסגרות מכבי x מספר החניכים בקבוצה (נספח א')

מהלך הפעולה :-

שלב א'

המדריך מניח ב- 3 מקומות על הרצפה את 3 המוקדים.

תן לכל חניך 3 כרטיסיות ריקות.

בקש מהחניכים לרשום את שמותיהם על כל כרטיסיה ואח"כ להניח כרטיסיה רק על המוקד, שאיתו החניך רוצה בקשר.

למדריך :-

חשוב לחזור ולהדגיש פה למי הכוונה בכל מוקד, מכבי עולמי - גלילים בכל העולם - ספורטיביים, מכבי ישראל - אגודות ספורט + מכבי הצעיר, מכבי צעיר - סניפי תנועת הנוער בכל הארץ.

לדוגמא :-

חניך המעוניין בקשר עם אחרים ממכבי עולמי, יניח את שמו על יד מוקד זה.

אינו מעוניין בקשר עם מוקד זה, לא יניח בצידו את שמו.

בתום מהלך זה סקור את רשימת החניכים המעוניינים בקשר על כל אחד ממוקדי מכבי. ברר את הסיבות שהניעו חניכים מלקשור קשר עם מוקד מסויים, או למה חשוב לחניכים קשר עם בני מכבי אחרים.

לדוגמא :-

חניך מעוניין בקשר עם בני מכבי עולמי כדי לעודדם לעליה.

חניך מעוניין בקשר עם בני מכבי צעיר אחרים כדי שיהיו חברים, כדי שיפעלו יחד ועוד...

סכמו את ההצדקות לקשרים עם "בני" מכבי אחרים.

שלב ב'

הצג לפני הקבוצה את הדיבר "המכבי הצעיר אח לכל מכבי".

בקודות לדיון :

- מה כוונת הדיבר "אח לכל מכבי"?

- האם חניך שאינו רוצה בקשר עם אחת ממסגרות מכבי פועל עפ"י רוח הדיבר ?

- האם סיבה כלשהי יכולה להיות נכונה ומספיקה לאי-יצירת קשר ?

כסיכום לדיון שאל חניכך, שלא היו חפצים בקשר עם מסגרת מכבית מסויימת, אם שינו דעתם

בתום השיחה, שכן יתכן שכעת הם מבינים את חובתם וזכותם ליצירת קשר עם כל מכבי.

הסר את שמות החניכים מהמוקדים והשאר את המוקדים במקומם.

שלב ג'

חלק לחניכך את רשימת ההגדים - הקשרים ביני ובין מסגרות מכבי. כל חניך יקבל רצועות נייר ועליהם יציין את ההגדים שבהם הוא מעוניין. בקש מהחניכים להניח כל הגד על יד המוקד המתאים לו. אפשר היגד אחד על יותר ממוקד אחד.

הערה :

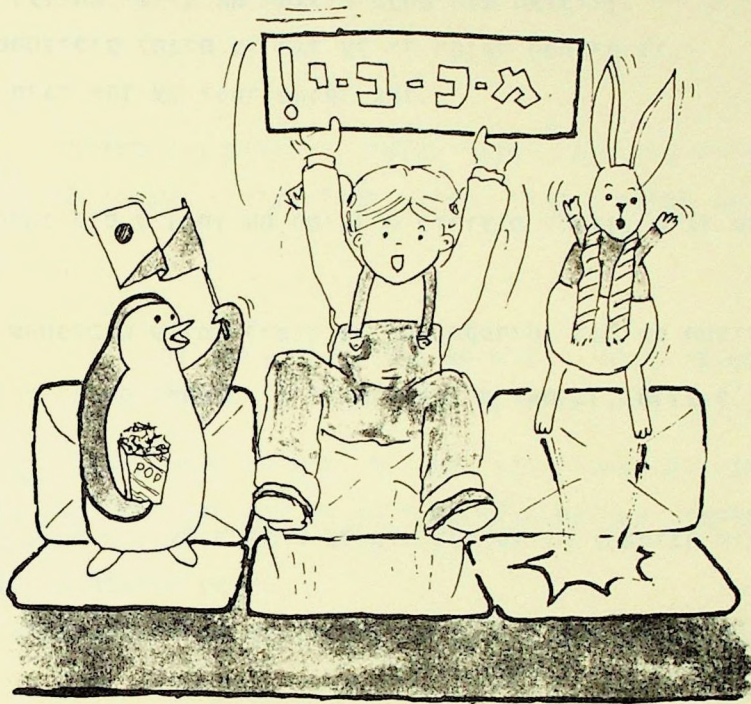
בקש מהחניכים שיניחו את ההיגדים כזרועות למוקד, היגד שחוזר על עצמו, שיניחו זה על גבי זה. לאחר שהחניכים סיימו ליצור את שמש הקשרים, כנס את החניכים, קרא את ה"שמשות" שנוצרו. * שימו-לב אם בשמשות יש ניגודי-קשרים ואם כן, מדוע ?

שלב ד'

בקש מחניכי הקבוצה להחליט על סדר העדיפויות (מבחינה טכנית לפחות), ליצירת קשר של הקבוצה עם מסגרות מכבי. לאחר שהקבוצה החליטה על דרך/דרכים ליצירת קשר שאותם חברי הקבוצה היו רוצים ליישם הרי שעליך לפעול בהתאם...

קשר מהבה !

ערב משותף

מפגשים

* התכתבויות

פגישה עם שחקן/מאמן

ארוח קבוצה

ארוח משלחת מחו"ל

פגישה עם קבוצת ספורט

הליכה של כל הקבוצה למשחקים של קבוצת מכבי המקומית

** סיור במוזיאון מכבי

פעולה במכבי

למדריך :-

1. הסיור במוזיאון מכבי בכפר המכביה בתיאום טלפוני מראש עם רכזת ההדרכה הארצית.
2. כתובות של סניפים ומועדוני מכבי בארץ ובחו"ל אפשר לקבל במשרדי מכבי צעיר בכפר המכביה.

מפגש - ארוח

מוצעת כאן תכנית למפגש בן יומיים, אולם ניתן לערוך גם מפגשים של אחה"צ לפעולות משותפות. מפגש יכול להיות גם טיול או ארוע משותף.

מטרתו של המפגש

לקרב (הכרות ויצירת קשר) את חברי התנועה ולזמן התנסות לבדיקת התנהגות של אחים.

הכנה

- * צריכה להיות בשיתוף של צוותי ההדרכה.
- * יש ליידע את ההורים, לבדוק בתים מארחים.
- * נספח משחקי הכרות.
- * נספח דף תגובה.

מהלך המפגש

א. הכרות - נפגשים אחה"צ בסניף המארח. נפתח במשחקי הכרות (נספח א').

ב. חלוקה לבתים אפשר בעקבות משחק.

ג. ערב בנושא משותף לכל המכבים :

- * הערב יפתח במשחקים שמטרתם לגלות את המשותף בין המשתתפים.
- * נושא הערב יכול להיות בנושא - ספורט (מכביה), בנושאי המפעלים השונים, או ערב במטרתו הכרות אישית ומעמיקה (מזלות, כישורים ותחביבים וכו'...)
- בערב חשוב שיהיו הפעלות בהרכבים שונים (גם שיתוף של סניפים שונים בצוות, בצוותים קטנים וגדולים וכו'...) דוגמא לערב בפעולה מס' 5.

ד. למחרת אפשר לערוך טיול משותף או יום ספורט או כל פעילות משותפת.

חלק הסיכום של המפגש :

בשלב זה אנו רוצים לברר את התרומה של המפגש לברור המשותף בין חברי מכבי ולבדוק האם תרם המפגש לקרוב...

כל חניך יקבל דף תגובה (ראה נספח), שעליו להשלימו לאחר שהשלים את המשפטים שנוחח על הנושאים שמועלים בדף ונבדוק האם תרם הארוע להכרות מעמיקה, להבנת המשותף ביננו, במה יישמנו התנהגות כמו אחים ? לבסוף נחלק דף כתובות.

נספח א' - משחקי הכרות.

לצורך הכרות ראשונית ו"שבירת הקרח" מוצעים לך מספר משחקים לבחירתך. רצוי להשתמש במס' משחקים מסוגים שונים.
(המשחקים נלקחו מתוך החוברת "המפגש המחנך" של מוסד ואן ליר ובית הספר לשלום נווה שלום).

א- שרשרת שמות במספר גרסאות

גירסה ראשונה- המשתתפים יושבים במעגל, רצוי מעורב בין הקבוצות. הראשון אומר את שמו "חיים" השני חוזר על "חיים" ומוסיף את שמו: "חיים", "ארנון" השלישי חוזר ומוסיף את שמו וכן הלאה.

גירסה שנייה- כל אחד מהמשתתפים (לא יותר מ- 15) מוסיף לשמו משהו שהוא אוהב לעשות. גירסה שלישית- כל אחד מהמשתתפים מוסיף לשמו שם שהיה מעדיף: "שמי חיים רציתי ששמי יהיה איתן" וכו'.

גירסה רביעית- כל אחד מהמשתתפים מוסיף לשמו תנועת גוף משלו ומאפיין את עצמו בתנועה. המשתתפים חוזרים גם על השמות וגם על התנועות.

גירסה חמישית- כל אחד אומר את שמו בצליל מיוחד לו, גבוה, נמוך, קצר, ארוך, מסתלסל או מתנגן וכו'...

ב- הרוח נושבת

החניכים יושבים במעגל. חניך אחד עומד במרכז מושיט ידו קדימה מסתובב ואומר: "הרוח נושבת לכיוון..." הוא מציין תכונה מסוימת או פריט מסויים, המאפיין גם אותו. כל החניכים בעלי התכונה או הפריט חייבים להחליף מקום ישיבה. חניך שלא מצא מקום (שכן גם החניך שעמד במרכז התיישב) נשאר במרכז, ועתה הוא מסתובב.

דוגמא לתכונה או לפריט- כל מי שנולד בחודש נובמבר.

כל מי שרעב.

כל מי שרצה לבוא למפגש.

כל מי שלובש חולצה משובצת.

הערה- יש לתת הנחיה לגבי תחומי ההפניה.

ג- אטומים.

המדריך ניצב בתוך מעגל שיצרו החניכים, ומבקש למלא את הוראותיו.
המדריך מבקש לקבץ את החניכים לקבוצות קטנות לפי הקריטריונים הבאים:

- התקבצו למעגלים של בעלי נעלים בצבעים זהים.
- התקבצו למעגלים של בעלי צבע שיער זהה.
- התקבצו לרביעיות בהם שני דתיים ושני חילוניים.

הערה- חשוב שהפעולה תהיה דינמית ותופסק בשיאה.

ד- דובים וכלבי ים

המדריך מבקש מכל אחד מהחניכים לבחור אחד מ- 4 בעלי חיים הבאים-דובים, כלבי ים, תרנגולים, חתולים.
הוא מסביר שעם הישמע השריקה עליהם לעצום עיניים, ולקרוא בקול בעל החיים שבחרו, ולחפש לפי הקול את קבוצתם. למשל, כאשר דוב מצא דוב הוא מחזיק בידו. באופן כזה עליהם להתקבץ ל- 4 קבוצות של בעלי חיים, כשכל קבוצה ממשיכה לקרוא בקולות אופייניים לה.

ה- כסאות במעגל.

כל המשתתפים יושבים במעגל על כסאות. כסא אחד ריק. אחד מהמשתתפים באמצע המעגל. הוא מנסה להתיישב אך הקבוצה מנסה למנוע זאת ממנו, ע"י כך שהיא עוברת במהירות מכסא לכסא במעגל, בכיוון השעון. כאשר המשתתף שבאמצע מצליח להתיישב, היושב לימינו מחליף את מקומו ונכנס לאמצע המעגל.

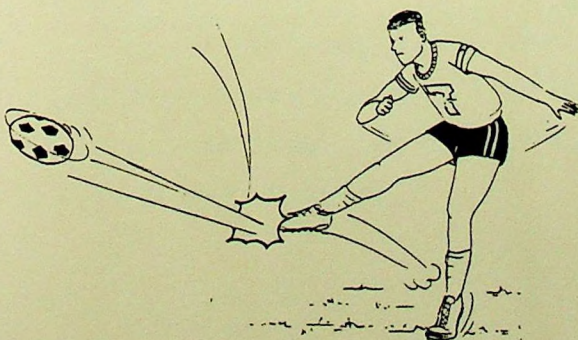
במפגש היה...

להמשיך הייתי רוצה ש....

בפעם הבאה כדאי שיהיה....

אשמח שיהיו מפגשים נוספים....

לגבי משתתפי המפגש - אני מרגיש....

רע לכל אדם

אנו מחייבים להיות "אחים" לכל המכבים, אך אין זה פותר אותנו מהתייחסות אל החברה הסובבת אותנו, אל מסגרות נוספות ולהיפך הדיבר מחייב "רע לכל אדם".
הנושא בא לידי ביטוי בהתנהגות עם החברה הסובבת אותנו... כבוד, סובלנות כלפי כל אדם.

מטרה

1. שהחניך יברר את המושג רע בהקשר לחברה הסובבת אותו.
2. שהחניך יחשוף התנהגויות של ילד כרע לכל אדם במסגרות חברתיות שונות.

הכנות

6 בריסטולים או גליונות, כאשר כל שניים מחוברים לאורכם, מרקרים, צבעים.

מהלך הפעולה

חלק א'

- * מחלקים את הקבוצה ל- 3 צוותים, כל צוות יקבל בריסטול ארוך (כפול), ועליו לצייר עליו דמות גדולה של ילד ע"י השכבת אחד מהילדים על הבריסטול וציור סביבו.
- * לאחר שגמרו לצייר את הדמות כל צוות יקבל כרטיס עם שם משימתו.

צוות 1 - רע לחבריו התלמידים בבית הספר.

צוות 2 - רע לשכנים בבניין ובשכונה.

צוות 3 - רע לאנשים שונים ברחוב.

המדריך יסביר את המשימה :

על כל צוות לאפיין את הילד שלו ע"י איפיונים שיראו במה הוא רע (האיפיונים יכתבו על הדמות) ;

קריטריונים :

בידיים וברגליים - דברים שאני יכול לעשות כרע.

בראש - דברים שאני אומר ואיך אני אומר אותם.

בלב - דברים שאני מרגיש כרע.

לבסוף - מרכזים את הדמויות, תולים, הצותים ינסו לנחש לאיזה תחום מתייחסת הדמות ואז נחשוף את חצי הדיבר "המכבי הצעיר רע לכל אדם"

נברר - למה חשוב להיות רע לכל אדם.

חלק ב' - שיחת רעים.

כל אחד יחשוב על אחד מרעיו ויספר במה מאופיינת ההתנהגות כלפי הרע.

למדריך :

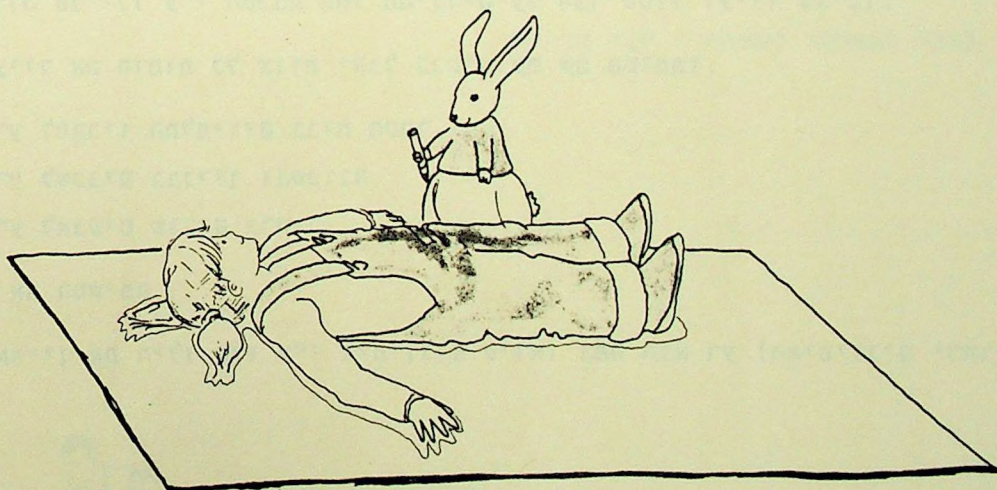
כמכבים לא מספיק שנהיה "אחים" - עם כל האיפיונים שהוגדרו, חשוב גם שנהיה סובלניים כלפי אחרים, ששונים מאיתנו ואולי גם מטרותיהם שונות, אין זה אומר שכלפיהם בנהג כמו שאנו נוהגים כלפי אח (אין אנו קרובים אליהם כמו כל אח), אך גם כלפיהם, כלפי כל אדם יש איזשהו בסיס התנהגות ערכי מחייב.

לסיכום :

נכין עם החניכים כרזה לדיבר

האנפבי הצעיר אח לכל אנפבי ורע לכל אדם

הכרזה יכולה להעשות בכל דרך אומנותית הנראית לך או לחניכך.

משחק חוץ או שיר המכביה.

המשחק שלהלן הוא שלד - וניתן לשחקו כמו שהוא או להוסיף לו תכנים לפי בושא רק, במקום המספרים המצויינים במהלך המשחק יצויינו שמות של בע"ח או אישים או נושאים אחרים שביתן להתאימם למשחק. במקרים אלו ניתן להשתמש במשחק ככלי לשימוש בידע שנצבר בפעולה (למשל מי גבר על מי במהלך ההסטוריה או מי בא לפני מי כשהמספרים מוחלפים באישים, או למשל איזו מילה מופיעה קודם בשיר וכו'...). .

במשחק זה נשתמש בשיר המכביה (ארוע ציוני משותף לכל מכבי).

המטרה

שהחניך ילמד את שיר המכביה (נעמי שמר). (נספח).

הכנות

- * מקלות כמס' חניכי הקבוצה + 8 מקלות נוספים.
- * כרטיסיות כמס' חניכי הקבוצה.
- * שטח פתוח.

מהלך הפעולה

- * למד את הקבוצה את השיר והשאר אותו תלוי, במקום בולט בסניף.

מהלך המשחק

- * מחלקים את הקבוצה ל- 2 צוותים.
- * כל צוות קובע לעצמו "מרכז צוות", שאר חניכי הצוות מקבלים כרטיסיות עם ציון מספרים ומקלות. (או מילה מהשיר במקרה זה).

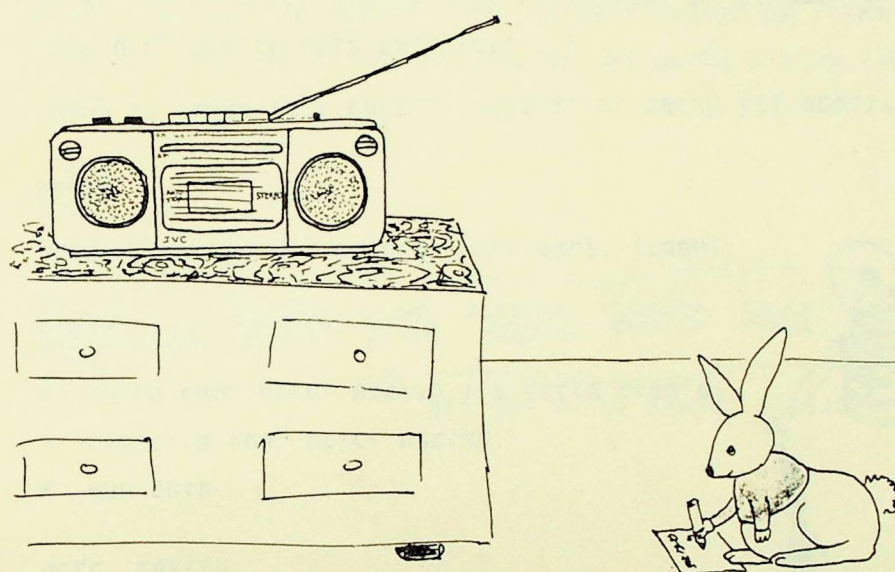
המשחק מתנהל במגרש פתוח, בכל צד קובעים "בית" לכל קבוצה ובבית יושב מרכז הצוות.

בהינתן האות ע"י המדריך, יתקדמו חניכי שני הצוותים לכיוון מרכז הקבוצה היריבה. נפגשו שני היריבים, עליהם לגלות זה לזה את זהותם הרשומה על גבי הכרטיסיה שבידם. החניך שמספרו הוא הגבוה יותר לוקח בשבי את המקל של זה שמספרו נמוך יותר. (ובמקרה זה - זה שמילתו קודמת בשיר).

לאחר המפגש בין השניים, חוזר כל אחד ל"מרכז הצוות" ומדווח באיזה מספר (מילה) פגש ומי אותו חניך.

תפקידו של מרכז הצוות, לדווח על כך לחברי קבוצתו ולהזהירם בהתאם (כך שחניכים עם מספר מסויים ינסו שלא להתקל בחניכים מסויים ולהיפך...). חניך שמקלו נלקח בשבי מקבל מקל מהרזרביים שנמצאים אצל מרכז הצוות. נצחה הקבוצה שצברה יותר מקלות בתום הזמן שהוקצב למשחק.

הערה - אפשר להשאיר אצל כל "רכז צוות" את מילות שיר המכביה או טייפ וקסטה עם הקלטה של השיר, כך שיוכלו להיעזר בו על פי הצורך.

יותר מהר, יותר גבוה,
יותר יפה, יותר חזק.
היטב לרוץ, היטב לקלוע
ולנצח במשחק.

מכל ארבע רוחות שמים
כולכם שלום, כולכם אחי,
אלפי ברכות, אלפי ידיים
ועם ישראל חי.

השמש עוד מעט תופיע
הנה מה טוב ומה נעים.
הלב נפתח - כמו גביע
אל השמים הגבוהים.

בכל הלב וכל הכוח
והרצון והשרירים,
המכבים יודעים לשמוח
המכבים שרים.

מטרות -

לפתח אצל החניך מחוייבות לערכים של אמת ואמונה

- * שהחניך יברר את משמעות המושג אמת ודבר אמונה.
- * שהחניך יכיר את דברת ה"מכבי" ויבין את ההצדקה לדיבר.
- * שהחניך יתמודד עם השלכות של ההתנהגות המתחייבת מהדיבר.
- * שהחניך יבחר בהתנהגות המושתתת על אמת.

"החברה האנושית מבוססת על אמון הדדי בין אדם לחברו.

מה פירושו של אמון זה ?

הוריו נותנים בך את אמונם שעה שאתה מבקש מידם סכום כסף לקניית ספר, או ליציאה לטיול. הם סומכים עליך ומאמינים כי לא תוציא את הכסף למטרות אחרות שלא ספרת להם על אודותן. מאמין אתה להוריו בעת שיבטיחו לך חפץ זה או אחר, או בעת שיבטיחו לך תגמול על מעשה שעשית.

אתה משאיל לחברך ספר מספריך מתוך ידיעה ברורה כי הספר יוחזר

נקי ושלם במועד שהוסכם עליו ביניכם.

אתה מאמין לזבן כי החבל שהוא מוכר לך הוא ממין משובח ולא יקרע

מכובד גופך בטפסך בהרים על פני תהום.

דמה לרגע בנפשך מה היה קורה לולא אמון זה - לולא אפשר היה לתת

אמון בכל המקרים הללו הרי היו החיים ללא נשוא. הוריו היו חייבים

לבדוק אחריך מידי יום ביומו, לחשוך בך תמיד. אתה לא היית נותן

אמון בהם דורש מהם כי יקיימו כל הבטחותיהם כהרף עיין, היו

פורצות מריבות מתמידות ביניכם.

יחסיו עם חבריו היו נעשים גרועים ביותר, יתכן והיית מסתכסך

עם חבריך עד כדי ניתוק יחסים, חוסר חברות מוחלט,

העניינים היו נושאים אופי חמור עוד יותר במקרה השלישי, באם חוסר האמון היה מגיע עד כדי כך שאינך יכול להאמין בזבן וביצרן, הרי דבר זה מסכן את חייך ממש. אם החבל שהוא מכר לך באמת אינו מאיכות מעולה, הרי שבעת שתטפס על הרים תמצא בסכנת חיים.

כך, רואה אתה, הכל בנוי על אמון הדדי. יש טיפוסים חשדנים, יש פחות חשדנים, אך גם אלה החושדים, כביכול בכל, הם מאמינים במידה מסוימת, והם עצמם נהנים מאמון מסויים. המכבי הצעיר חייב להגביר את האמון ההדדי, לשכנע בהתנהגותו כי ראוי הוא לאמון הכל, לשכנע את חבריו שיהיו מהימנים אף הם, כי אדם המוכר כבלתי מהימן קשה לו לשנות את היחס אליו, אף אם שינה את דרכו תכלית שינוי. מקרה כזה ארע לרועה צעיר אחד:

בכפר סמוך ליער התגורר רועה צעיר, שומר העדר. זאבים שוטטו ביער והטילו חיתתם על תושבי הכפר. לילה אחד חמד לו הרועה לצון והחל לצעוק "זאבים בכפר" נבהלו האיכרים, קמו ממיטותיהם בבהלה, נטלו מקלות ויצאו לסייע לשומר בהגנה על העדר... והנה הבל הבלים, לא זאבים ולא יער... והשומר ניצב לפני סוכתו, צוחק ושבע נחת מהתעלול. מצא השעשוע חן בעיני השומר ובלילה שני חזר על מעשהו מהלילה שקדם. גם הפעם נזעקו תושבי הכפר ובאו לפני סוכתו, ושוב מצאוהו ניצב, אוחז במתניו וצוחק למשובתם. בלילה השלישי, בעוד השומר ישן בסוכתו, באו זאבים ותקפו את העדר. הקים השומר קול וקרא את בני הכפר לעזרה, אך הפעם לא באו האיכרים - הם לא האמינו לו יותר, סבורים היו כי שוב הוא משטה בהם כדרכו. אכן אין מאמינים לאדם הרגיל להשמיע אך שקרים מפיו, ה"מכבי הצעיר" דובר אמת תמיד.

מתוך "צעד ראשון"

בעריכת אריה אבן ונפתלי ארבל

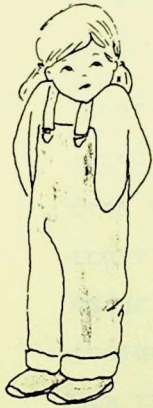
תביעות קטנות.

אם נשאל "מה זו אמת ?". נמצא שלכל אחד הגדרה, משמעות וגבול משלו אז חשוב..... שנברר למה הכוונה ?

יש אמת ויש שקר אבל... מה באמצע ?

יש הטוענים שגם ל"אנשי האמת", מותר לשקר למען מטרה "טובה" ולזה קוראים "שקר לבן".
אחרים פשוט מסלפים או מסתירים את האמת ובכך טוענים "לא שיקרנו", לעומתם יש שיאמרו - "לא חשוב מה יקרה אני אחשוף את האמת" !

החניך כילד בחברה נתקל בבעיות אלו לעיתים בעל כורחו (אבא ביקש להודיע בעבודה שהוא חולה ויצא לקניות), חשוב שיהיה מודע לבעיה של הגדרת האמת וזאת על מנת שיוכל אח"כ, לקבוע את עמדתו בנושא.

מטרה

1. להפגיש את החניך בהגדרת "איש אמת" והבעיתיות שבה.
2. שהחניך יבדוק מהן הסיבות והאם יש סיבות המצדיקות הסתרת אמת.

הכנות

- * כרטיסיות תביעה (נספח).
- * הכנת החדר למשפט.

נכין בחדר מוקדים עם שולחנות וכיסאות ;

מעל הראשון נתלה פלקט סנגוריה בשני קטגוריה ובשלישי מושבעים. למושבעים אפשר גם להכין כובעים מיוחדים של שופטים.

מהלך הפעולה

* בתחילת הפעולה נכתוב בגדול את המילה אמת, כל חניך יצטרך לומר משפט אחד קצר שמפרש את המילה או קשור למילה, חשוב לא לחזור על אותם משפטים.

* הפעולה בנויה סביב משפטים שיערכו החניכים סביב תביעות כנגד דברי שקר.
בכל משפט צוות אחד יהיה הסנגוריה (בעד האדם המואשם, זהו צוות שיגן על הנאשם ע"י הסבר הדברים תוך ניתוח חשיבות, שימוש בעדים ועוד), צוות שני יהיה הקטגוריה (המאשימה) צוות שלישי יהיה המושבעים כלהלן.

	צוות א'	צוות ב'	צוות ג'
תביעה 1	קטגוריה	סנגוריה	מושבעים
תביעה 2	סנגוריה	מושבעים	קטגוריה
תביעה 3	מושבעים	קטגוריה	סנגוריה

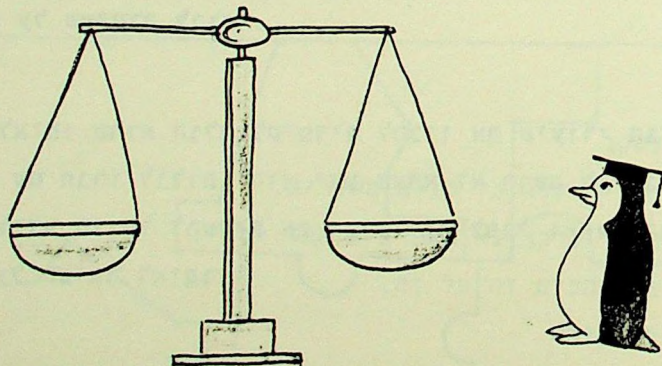
* נחלק את הקבוצה ל-3 צוותים, כל צוות יקבל שתי תביעות שונות עם שני תפקידים בהקשר לתביעות הנ"ל (סנגוריה וקטגוריה - להלן בטבלה), עם התביעה השלישית "יתקל" רק במהלך המשפט. כל צוות צריך להכין טיעונים (כולל עדים, ראיות וכו'....).

מהלך המשפט

- * המדריך מכריז על פתיחת משפט 1.
- * הקטגוריה תעלה את תביעתה עם כל הטיעונים.
- * הסנגוריה תעלה טענתה נגד.
- * המושבעים יצביעו בעד או נגד ויכריזו על פסק דין מנומק לפי דעת הרוב.
- * לאחר סיום פסק הדין יתחלפו הצוותים במקומותיהם ובתפקידם, כל צוות יקבל את תפקידו החדש המתאים לתביעה הבאה וכך הלאה.

מדריך !

בסיכום הפעולה ברר האם היתה תביעה שבה יצא הנתבע זכאי כלומר שנקבע בה שלנתבע היתה סיבה מספקת לשקר, והפנה את תשומת לב החניכים למחשבה בנושא - האם הסיבה שלי לשקר היתה מספקת ?

נספח תביעות

1. יוסי נענש ע"י מורתו ונתבקש להביא פתק מאימו על שהיא יודעת על דיבוריו בשיעור. למחרת היום הגיע יוסי לכיתה עם הפתק המבוקש, אלא שבסופו חתם יוסי בשם אמו.... יוסי זייף את הפתק ואת החתימה ולא סיפר לאימו, הוא חשב שהעונש לא מגיע לו כי למעשה בכלל לא דיבר, דיברו רק אלו שסביבו וכשהמורה הסתובבה אל הכיתה היא חיפשה סתם קורבן ותפסה דווקא את יוסי שבכלל לא דיבר. אם יספר לאימו היא תצדיק ישר את המורה ולא תרשה לו לצאת לטיול. יוסי נתבע על שזייף את הפתק ובכך שיקר למורתו.

2. ענת הוזמנה למסיבה גדולה ע"י חבר כיתה. לרותי חברתה היא סיפרה שהיא נוסעת עם הוריה לטיול, היא ידעה שחבריה לכיתה לא רוצים את רותי במסיבה ולא יזמינו אותה יותר עם תביא איתה את רותי, אבל לא רצתה להגיד זאת לרותי, כדי לא לפגוע בה. ענת נתבעת על ששיקרה לרותי.

3. ניר סיפר לאימו שהוא הולך לסיפריה להכין את שיעורי הבית, אך למעשה הלך עם חברו לבלות, הוא ידע שאמא לא תרשה לו לבלות, אבל מאוד רצה וידע שיוכל להשלים את השיעורים לפני ואחרי הבילוי. ניר נתבע על ששיקר לאימו.

ערב הווי או פעולה - חברת אמת.

הדרישה להתנהגות אמת חשובה לחברה כולה, רק יסודות חברתיים המושתתים על אמת יביאו לחברה מוסרית ובריאה מבחינת דרך תיפקודה וערכיה, בה ניתן לסמוך איש על רעהו.

מטרה

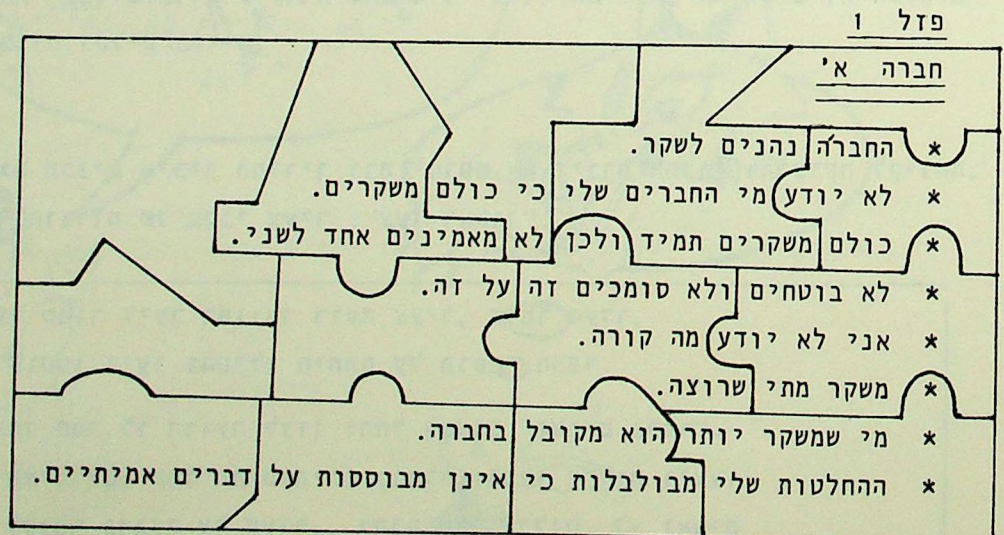
1. שהחניך יכיר את דיברת המכבי.
2. שהחניך יבין את ההצדקה להתנהגות של "איש אמת ודברי אמונה".

הכנות

- 2 פזלים של הגדי החברות (ראה מהלך הפעולה).
- טייפ, עיתונים
- פרסומת לדיברת המכבים (גוף הפעולה).

מהלך הפעולה

1. כל חניך שנכנס לחדר יקבל חלק משני פזלים, בסה"כ מכל החלקים יוכלו החניכים לבנות שני פזלים.

חברה ב'	
* החברים שלי אמיתיים וכנים.	
* בטלויזיה עובדות אמיתיות וכך אני יודע מה מתרחש בעולם.	
* החלטות שלי מבוססות על האמת.	
* אני יודע מה חושבים עלי.	
* אני יכול לבטוח בחברים והם בי.	
* אני יכול לעזור לאחרים כשהם מספרים לי מה באמת בעייתם.	
* אנחנו סומכים אחד על השני כי מכירים אחד את השני.	

על סמך חלקי הפזל יצרו החניכים שתי קבוצות שהן שתי חברות.

למדריך !

בהיגדים שנחשפים בפזל יש מקצת מההצדקות לחברה המושתתת על אמת (חברה ב'), תן לכל קבוצה לבנות את הפזל שלה ולהדביק אותו על בריסטול כך שאפשר יהיה לתלות אותו.

2. כל קבוצה תחבר לחברה שלה שם מתאים ותשדיר שרות שיפרסם את הקבוצה.

כל קבוצה תציג את שהכינה בפני יתר החברים.

3. שתי החברות (קבוצות) יקבלו קטעי חדשות שיבחרו ע"י המדריך, כל חברה תצטרך להכין

תכנית רדיו או טלויזיה המציגה חדשות או תכנית מלאה.

חברה א' תציג את הדברים בדרך שיקרית וחברה ב' בדרך אמיתית, את התכניות השונות לאחר שיהיו מוכנות נקליט בטייפ.

לסיום :

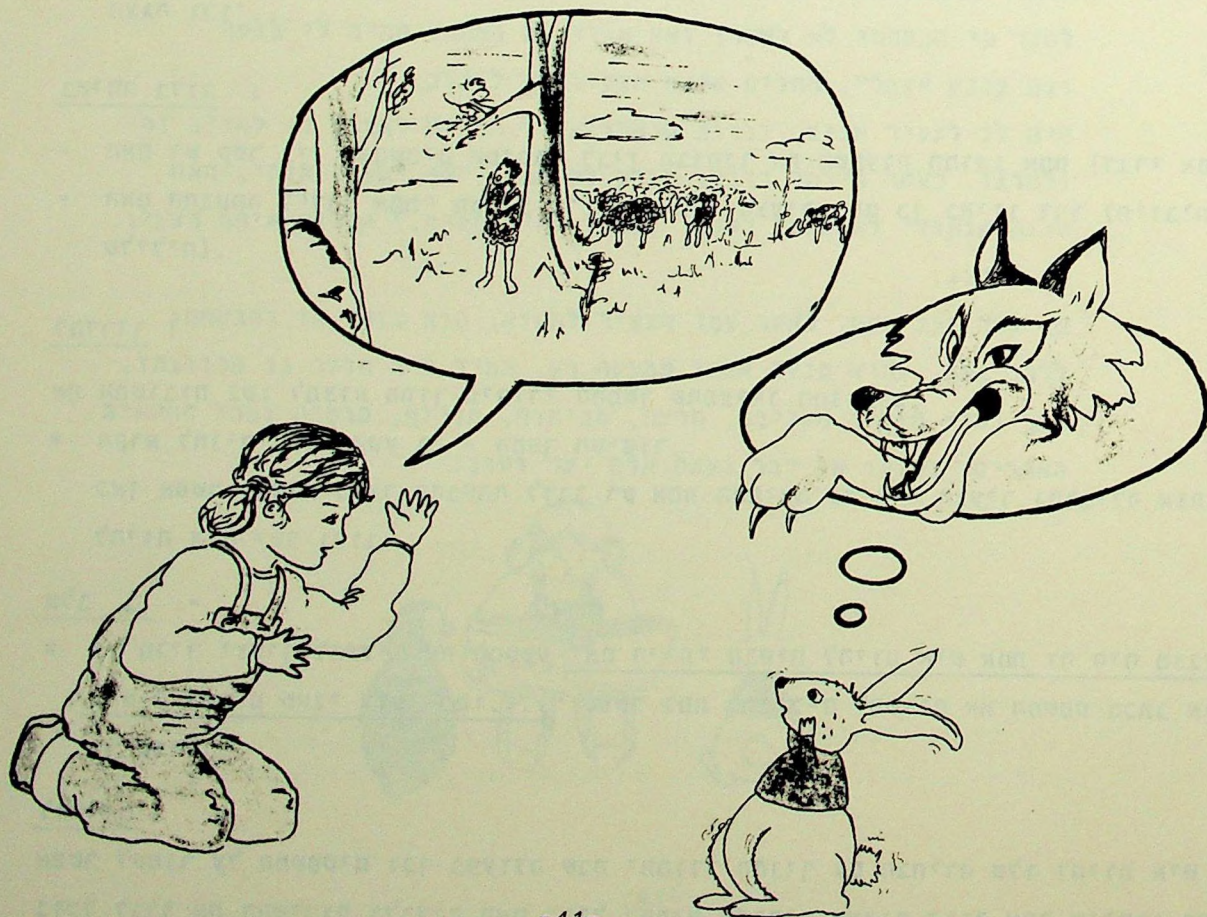
נשמיע את התכנית וגם תכנית שיכין המדריך ובה יפרסם את דיברת המכבי וההצדקה לקיומה. לשימושך קטעים מתוך חוברות של מכבי צעיר: "צעד ראשון".

" בכפר סמוך ליער התגורר רועה צעיר, שומר העדר. זאבים שוטטו ביער והטילו חיתתם על תושבי הכפר. לילה אחד חמד לו הרועה לצון והחל לצעוק "זאבים בכפר". נבהלו האיכרים, קמו ממיטותיהם בבהלה, נטלו מקלות ויצאו לסייע לשומר בהגנה על העדר.. והנה הבל הבלים, לא זאבים ולא יער... והשומר ניצב לפני סוכתו, צוחק ושבע נחת מהתעלול. מצא השעשוע חן בעיני השומר ובלילה שני, חזר על מעשהו מהלילה שקדם.

גם הפעם נזעקו תושבי הכפר ובאו לפני סוכתו, ושוב מצאוהו ניצב, אוחז במותניו וצוחק למשובתם. בלילה השלישי, בעוד השומר ישן בסוכתו, באו זאבים ותקפו את העדר. הקים השומר קול וקרא את בני הכפר לעזרה. אך הפעם לא באו האיכרים - הם לא האמינו לו יותר, סבורים היו כי שוב הוא משטה בהם כדרכו. אכן, אין מאמינים לאדם הרגיל להשמיע אך שקרים מפיו. המכבי הצעיר דובר אמת תמיד.

המכבי הצעיר	האמת כבסיס לחיים חברתיים, האמת כערך עליון
איש אמת	והשקר כמקור לנזק. השקר הוא מקור לחשדנות
ודברו אמונה	הפוגעת בסדרי החברה.

כמו כן ראה הקדמה עמ' 34. (מתוך החוברת "צעד ראשון")

יהי דברך אמת.

הגדרת אמת לפי אבן שושן - "נכונה, נכוחה, ישר",

מטרה

1. שהחניך יכיר בהשפעה של "דבר אמת" על ההתנהגות בכל התחומים.

הכנות

נספח - סיפור עם דרוזי.

מהלך הפעולה

שלב א' :-

* ספר את קטע א' מתוך הסיפור "יהי דברך אמת" (ראה נספח) ובשל זה קטע את הסיפור ושאל - מה המשמעות של דבר אמת.

* כל חניך או צוות חניכים ימציא המשך וסיום לסיפור שסיפרת ואח"כ יספר את ההמשך לקבוצה ויסביר למה בחר בסיום שכזה - הצגת ההמשך יכולה להיות בהקראה, סיפור, הצגה וכו'...

בשיחה בדוק :

- האם יש קשר בין המשפטים שסיפרו לבין הבנתנו את משמעות המושג אמת (דברי אמת).
- האם ההבטחה ל"דבר אמת" משפיע על המשך חיי הצעיר ואם כן באיזו דרך (חיובית או שלילית).

למדריך !

את התשובות נסו למצוא מתוך סיפורי ההמשך שהמציאו החניכים.

* הקרא לחניכים את קטע ב' - המשך הסיפור.
כאן אפשר לראות כיצד ההבטחה לדבר רק אמת השפיעה על חיי הצעיר והובילה אותו להיות אדם ישר וטוב.

שלב ב' :-

* כל חניך יצטרך להשלים את המשפט "אם הייתי מבטיח להיות איש אמת זה היה מובע ממני לעשות דברים שאני עושה כמו...." אפשר לתת לחניכים להשלים את המשפט בכתב או על בריסטול.

למדריך !

אפשר לשמור על המשפטים וכך בפעולה שבה יתמודד החניך עם הבחירה שלו להיות איש אמת, נוכל לברר את ההשלכות ולבדוק האם נוכל להמנע מדברים שאינם דברי אמת שנכתבו כאן.

קטע א' - צעיר חוטא בא אל שיח' - דת אחד, שהיה זקן וחכם, וביקש ממנו עצה: "כיצד אוכל לחזור בתשובה?"

אמר לו השיח': "קיים את עשרת הדיברות, היה אדם ישר ומאמין ושכרן יהיה גן עדן".

אמר הצעיר: "לא אוכל לקיים את כל עשרת הדיברות. התוכל לתת לי מצוה אחת ויחידה שתזכה אותי במחילה?"

הסכים הזקן ואמר: "יהי דברך אמת! עשה את כל מה שאתה רוצה, אך דבר אמת בלבד."

"זה קל!" אמר הצעיר, "אגנוב, ארצח, אנאף, אך אני מבטיח לך שאדבר אמת, אמת בלבד."

קטע ב' - יצא הצעיר מעל פני הזקן ובלבו החלטה נחושה: "לקיים את מה שהבטיח."

יום אחד רצה השצעיר לגנוב, כמנהגו. אך לפני ביצוע המעשה עלה הרהור בלבו: "מה יהיה אם ישאלו אותי מאין לי הכסף? לא אוכל לשקר כי הבטחתי לא לשקר; ואם אגיד את האמת, תהיה לי בושה וגם עונש אקבל". החליט איפה הצעיר לא לגנוב.

היה לו לצעיר אויב, וברוב שנאתו אליו החליט לארוב לו לאויב זה ולהרגו. כאשר הירחר בדבר, הגיע למסקנה: "אם ישאלו אותי, האם הרגת אותו?" לא אוכל לשקר, וסופי יהיה תליה. החליט איפה הצעיר לא להרוג.

כך קרה בכל פעם, כאשר עמד הצעיר לחטוא. הוא בזכר אז בהבטחתו לדבר אמת, והיא מנעה אותו ממעשה רע. תמיד היה חוזר בו מכוונתו, וכך נמנע הצעיר מגניבה, מרצח, מניאוף, מזיוף, מרמיה ומכל החטאים האחרים, בסופו של דבר נעשה אדם ישר וטוב.

כל האמת

חלק א' :-

בשלב זה ניתן לחניך להתמודד באופן אישי עם הבחירה להתנהגות הנובעת מהדיבור,

בחירה להיות איש אמת. רק ברור מעמיק ואישי
יכל להביא לבחירה שבעקבותיה הגשמה מחייבת.

מטרה

שהחניך יבחר בהתנהגות המיישמת אמת.

הכנות

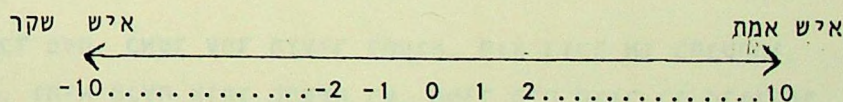
פלקט רצף (ראה גוף הפעולה).

* הצג לחניכים את אחד מהמקרים מהפעולה של "תביעות קטנות", כדוגמא :

"המורה הענישה אותך על שפטפטת בשיעור וביקשה שתביא פתק מאימא, אתה יודע שלא דיברת ולמעשה המורה סתם ניטפלה אליך כי כולם סביבך דיברו. ואתה רק הוצאת מילה או שתיים. אתה מאוד מפחד שאמא תכעס ובגלל זה לא תרשה לך ללכת היום לסרט אבל.... אתה חייב את הפתק. בפניך מספר אפשרויות:- לוותר על הסרט ולהביא את המכתב מאמא, אפילו שאינך אשם, לזייף את הפתק מאמא ועוד - מה תעשה ?

* הצג לחניכים פלקט רצף כלהלן :-

כל חניך יבחר בתשובה וימקם אותה על הרצף. אם יש חניכים שמיקמו עצמם ב"שקר", בדוק איתם (אפשר אפילו באופן אישי), האם הם חושבים שזה חשוב להגיד אמת, ואם כן, האם היה אפשר לפתור את המקרה בצורה אחרת, בלי לשקר.

* תלה בחדר את הדיבור :-

המכבי - הצעיר איש אמת ודברו אמונה

למדריך !

ההתמודדות עם הבחירה להיות "איש אמת", אינה פשוטה בעיקר לו כשאנו נתקלים בהרבה שקרים סביבנו. בשלב זה החניך בחר בעמדתו בעקבות מקרה אחד (ורצוי ששלב זה יהיה קצר), ואולם מתפקידך ל"עמוד על המשמר" ולנסות לאתר מקרים נוספים בחייו של החניך בהם שיקר, גם אם למטרות שונות ולנסות להפיק לקחים לגבי מקרים בעבר ובמהלך השנה.

חלק ב' :-

חשוב שנדע להבחין בין שקר ואמת, אך לא תמיד זה אפשרי. לעיתים ניתן לגלות שקר על סמך טון דיבור, הבעת פנים או על סמך ידע ועובדות שידועות בנוסף ואולי...בניחוש !

מטרה

שהחניך יכיר בהבחנה בין "דברי אמת" ל"שקר" (על פי מבע פנים, טון דיבור וכו'..).

הכנות

- * בנספח לפעולה תמצא 10 מילים מהשפה העברית, לכל מילה פרוש אחד אמיתי והוא מסומן בקו, יתר הפרושים הם פרושים שיקריים.
- יש להכין שלושה "שחקנים" (בוגרים), שכל אחד מהם ילמד להציג את אחת התשובות וינסה לשכנע את הקבוצה שהתשובה שלו היא הפרוש הנכון.
- אגב - בתשובות השיקריות אפשר להוסיף רמז בטון הדיבור או בהבעת פנים.
- * כרטיסי תשובה (ראה גוף הפעולה).

מהלך הפעולה

- * חלק את הקבוצה לצוותים ותן לכל צוות כרטיס גדול עם האותיות א, ב, ג שבעזרת הנפתם יודיעו הצוותים על הפרוש הנכון לדעתם.

המשחק

- * המדריך מקריא מילה ומראה את דרך כתיבתה בגדול.
- * השחקנים יציגו את התשובות לפי סדר א', ב', ג'.
- * כל צוות יבחר בתשובה שלדעתו מגלה את הפרוש הנכון ויניף את כרטיס התשובה המתאים.
- * צוות שבחר בפרוש האמיתי, יקבל נקודה.
- * גלה לקבוצה את הפרוש האמיתי ואם היה רמז בדרך הבעת התשובה ספרו מהו.

המילה	פתרונות
(1) קצו ע	א - דשא קצוץ. ב - סלנג של נגרים לכלי מקצוע. ג - <u>קוצץ אילנות</u>, חוטב עצים.
(2) רעדוד	א - רע-דוד = חבר. ב - <u>רעד קל</u>. ג - עידוד מחודש.
(3) הפסה	א - כיוון של מכשיר המהירות באוטו לאפס. ב - <u>פיוס רצוי</u>. ג - לגרום למישהו אחר שיגיע לאפיסת כוחו.
(4) זבלית	א - משאית זבל. ב - <u>חיפושית הזבל</u>. ג - צמח בר שגדל רבות סביב מקורות זבל.
(5) טו זיג	א - <u>סעודת רעים</u>. ב - $\tau\omega\ \alpha\iota\epsilon$ = שני זיגזגים. ג - פעולת הזגג בחלון דו שכבתי.
(6) חלכה	א - יום אבל לזיכרה של המלכה בת חלכה היווני. ב - מילה ארמית עתיקה שפרושה חלק. ג - <u>דל, עני</u>.
(7) בכירה	א - <u>עונת הגשמים הראשונה</u>. ב - בכי - רע - דבר שיוצא על הצד הלא טוב, ג - בת ראשונה היא בכורה ונכדה ראשונה היא בכירה,
(8) גדל	א - <u>אמן לתעשיית תסרוקות</u>. ב - חלק בענף לשתילה מחדש. ג - חומר כימי חדש שניתן כתרופה וגורם לגדילה של ילדים שנפגעו בקצב גדילתם.

(9) ד ב ב

א - דבק, בשפה הקדומה האות ב' ו- ק' התחלפו.

ב - גרגיר קטן מאוד של חול.

ג - דבור, הזחל של החרק דבר.

(10) ע ד ר ן

א - חלקה האחרון של מופעו של אומן - מחוץ לתכנית המקורית.

ב - פועל חקלאי, מומחה לעבודות במעדר .

ג - עדר קטן של פרות.

(בר' א, ג)

נִיאָמַר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ נִיְהִי אֹרֶךְ.

קרנבל החיות הדמיוני.

"באותו ספר היה כתוב לאמר: 'הנחשים-הבריחים בולעים את טרפם בשלמות בלי ללעוס אותו. אחר כך אין הם יכולים לזוז ממקומם והם שקועים בשנה במשך ששת ירחי העיכול'". בימים ההם הריביתי להרהר בחיי ההרפתקאות בג'נגל והצלחתי בעזרת עפרון צבעוני להוציא מתחת ידי את ציורי הראשון, הוא הציור מספר א' שנראה כך לערך:

הראיתי את יצירתי למבוגרים ושאלתי אותם אם ציורי מטיל אימה עליהם. הם השיבו לי: "כלום צריך אדם לפחד מפני כובע?" לאמיתו של דבר, לא היתה זו צורת כובע, אלא דמותו של נחש בריח בעכלו פיל. לכן צירתי את קרבו של הנחש-הבריח כדי שיהא הדבר מובן גם למבוגרים: כי כך דרכם של המבוגרים: תמיד צריך להסביר להם הכל. ציורי מספר ב' נראה כך :

המבוגרים יעצו לי למשוך ידי מציור נחשים-בריחים מבפנים או מבחוץ ובמקום זאת לשקוד על לימודי הגיאוגרפיה, דברי הימים, החשבון והדקדוק. וכך קרה הדבר כי בהיותי בן שש ויתרתי על אמנות הציור שבה נכוני לי עתידות. כשלון ציורי מספר א' ומספר ב' הוא שריפה את ידי. לעולם אין המבוגרים מבינים דבר וחצי דבר בשכלם הם וקשה לילדים להסביר להם תמיד-תמיד.

הנסיך הקטן מספר לנו שהדימיון והיצירתיות מפותחים יותר אצל הילדים מאשר אצל המבוגרים אז...בואו ננצל זאת.

מטרה

1. לפתח אצל החניך את הדימיון.
2. לאפשר לחניך לבטא את דימיונו בדרך יצירתית או מוסיקלית.

הכנות

צבעים, עיתונים, דפים צבעוניים, בלונים, דבק, חוטים, בריסטול.

מהלך הפעולה

א:- כל חניך מקבל צבע.

המדריך יוצר קו עקום על בריסטול ואז לפי סדר כל חניך ימשיך את הקו ליצירת ציור דימוני, מה שנקרא בפי המבוגרים "קישקוש".

ספר לחניכים שזוהי תמונה של קרנבל החיות.

- כל חניך יחפש בתמונה שנוצרה בעל חיים, ידגיש אותו (או ע"י צביעה ו/או ע"י תוספות) נתלה את תמונת הקרנבל ונעבור לשלב הבא.

ב:-

* כל חניך יבחר בעל חיים מהג'ונגל (מהתמונה או אחר, אפשר להמציא בע"ח), לא יספר באיזה בע"ח בחר.

על החניך לבנות מכיסא או ספסל או מטאטא או חפץ אחר, את בע"ח שבחר בעזרת תוספות של עיתונים, ניירות, בדים וכו'. אפשר להשתמש בבלונים כראש או בכל אמצעי אחר העולה בדימונך.

* אפשרות בניה אחרת :-

לבנות את בעלי החיים מעיסות נייר.

את העיסות יוצרים ע"י עירבוב של קרעי עיתון קטנים עם דבק עד ליצירת עיסה סמיכה, יוצרים את הדמות הרצויה ומשאירים אותה לייבוש ואז ניתן לצבוע.

ג:- ג'ונגל מתעורר :-

* כל חניך יציג את בעל החיים שבחר בדרך מקורית ועל כל חברי הקבוצה לנסות ולזהות את בעל החיים. הצגת הדמות בשלב ראשון בפנטומימה, אח"כ בעזרת קולות.

ד:-

* במקום שלב ב+ג, אפשר להשתמש ביצירה - קרנבל החיות / קמיל סנסאנס, כלהלן :-

הסיפור:

יצירה זו מיוחדת במינה באיפיונה החד משמעי של כל חיה וחיה. יחד עם כך, חופש הביטוי רב, כי ליצירה, אין עלילה מפורטת.

בקרנבל מופיעות חיות רבות והן:

אריה - מלך החיות; תרנגולות ובעלי כרבות; חמורים מהירי רגליים-ערוודים; צבים; פיל; קנגורו; אקוריום עם דגים; בריות בעלות אזניים ארוכות-חמורים; קוקיה ביער; ציפורי שיר; חיה משונה שקוראים לה פסנתרן; ריקוד של זכרונות - העצמות היבשות; ברבור; ולסיום - ריקוד כל המשתתפים.

מבנה היצירה

ביצירה 12 קטעים (אפשר להשתמש בחלקם).

דרכי העברה - בכל פעם משמיעים קטע ומפעילים את החניכים בהתאם.

1. החניכים מבצעים באופן חופשי לגמרי ובפנטומימה את החיות, לדוגמא: בקטע הראשון שבו מופיע האריה בוחרים הילדים לעצמם צורות התנהגות שונות של אריה - יש ילדים ששואגים, יש ילדים שזוחלים, יש ילדים שהולכים על ארבע ויש כאלה שרק מאיימים בידיים עם ציפורניים ארוכות ודימוניות.

2. תן לחניכים לצייר את בעל החיים הנדון בקטע.

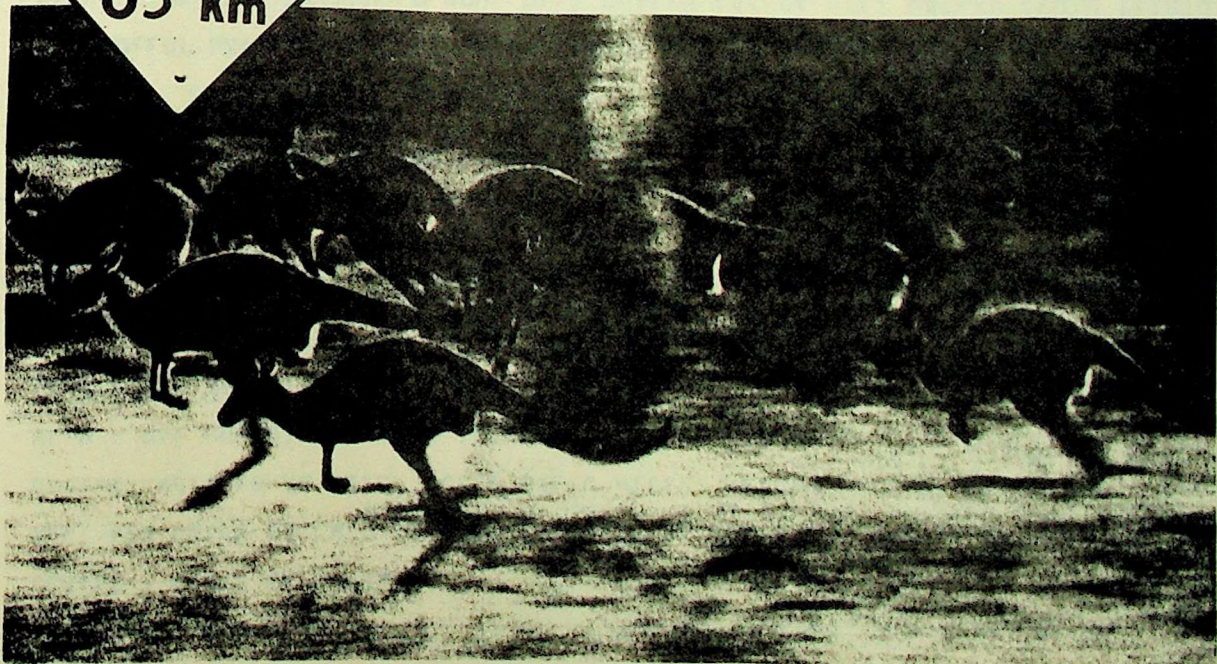
3. הצגה של "תמונה משפחתית" של בע"ח הנדון בקטע (למשל משפחת קנגורו).

4. השמעת קולות בלבד של החיה.

בסיום - כל חניך יתחפש לאחת מהחיות ונערוך קרנבל (ריקודים, קולות, משחקים ועוד).

הערה- בפעולה זו נעזרנו בספר "מוסיקה ליי" / נעה בלאס.

חתונאות

לדויתא ה'

מחנות

הנושאים - חזרה על קשרים

חיבור שטוח

קביעות - קביעת מוט בנויה ומולבשת - קביעת יחד

משכנות - אוהל יום

אוהל לילה

פרק האש.

הקדמה

המחנאות הוא אמצעי המאפשר לחיות בתנאי שדה. באמצעים מצומצמים, ובעזרת תושיה, דימיון, יוזמה, עבודת צוות משותפת ניתן להשיג תנאים מתאימים לשימושים שונים, ואכן מטרתנו במחנאות לפתח התכונות המוזכרות בין חברי הקבוצה הפועלת.

* בכל פעולה בהמשך יפורטו מושגים שונים המשמשים אותנו במהלך הלימוד, והפעולות המחנאיות ע"מ להגיע לשפה משותפת חשוב ללמד מרנחים אלו.

* חשוב להדגיש בתחילת הלימוד את השימוש בנושא הנלמד.

פעולה 1 -

הנושא - חזרה על קשרים - חיבור שטוח.

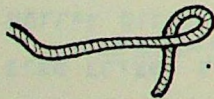
א. חזרה על קשרים: בוהן, שמינית, הצלה.

הערה - החזרה להלן כוללת לימוד הקשרים + משחקי תירגול ותזכורת, אולם אם חניכים מכירים את הקשרים, ניתן "לדלג" על שלב הלימוד, ולתרגל רק באמצעות משחקים.

מושגים - קשר = פעולת חבל על עצמו.

לולאה = הקצה הקצר מצלב עם הקצה הארוך.

לולאה עילית = הקצה הקצר מצלב עם הקצה הארוך, מתחנין.

קשר בוהן -

שימוש - לאבטחת קצות חבל נלסיום כפיתות.

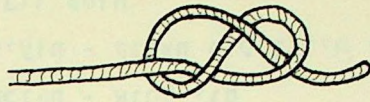
אופן הביצוע: א. העבר את הקצה הקצר של החבל סביב גוף החבל (הקצה הארוך)

וצור לולאה עילית.

ב. השחל את הקצה הקצר מלמטה למעלה לתוך לולאה ומתח.

קשר שמיבית -

שימוש - לאבטחת קצות חבל, לבל יפרמו.
אופן הביצוע - א. צור לולאה עילית.

ב. העבר את קצה החבל הקצר מתחת לקצה הארוך.

ג. הכנס את הקצה הקצר ללולאה מלמעלה למטה, מתח.

משחקים - לקשר שמיבית ובוהן

1. המדריך מכריז על קשר מסנים -

(א) על החניכים לבצעו במהירות, ניצח מי שסיים ראשון.

(ב) אותו דבר, אלא שהפעם יבצעו את הקשר בעיניים עצומות.

(ג) יצירת הקשר עם ידיים מאחורי הגב.

2. גולם במעגל -

הקבוצה יושבת במעגל, אחד החניכים ובידו חבל רץ מסביב, הוא מפיל את החבל מאחורי גבו של אחד החניכים. החניך שהרגיש את החבל מאחוריו, צריך לקום במהירות, לבצע קשר כלשהוא (לפי הנחיית המדריך), בזמן שהרץ מסביב משלים הקפה.

אם הצליח - מחליף את קודמו.

אם לא הצליח - הוא הופך ל "גולם במעגל".

3. הקבוצה במעגל, במרכז מונחים חבלים, אחד פחות ממספר החניכים.

המדריך קורא: "חיבור שטוח פעל", או בשם של קשר או חיבור, נאז כל חניך ניגש בריצה, לוקח חבל אחד ומבצע את ההוראה. חניך שלא מצא חבל, נלא ביצע את ההוראה, יוצא ויושב מחוץ למעגל. המשחק נמשך בשנית, אך הפעם מנציאים עוד חבל - וכך הלאה - חניך שנשאר אחרון זוכה.

4. קשור וצעד - החניכים עומדים בשורה, ביד כל אחד חבל, המדריך מכריז על קשר וזמן לביצוע. מי שעומד בזמן ומניח את החבל הקשור על הרצפה, צנע צעד קדימה, מי שלא... נשאר במקום.

המדריך מכריז על קשר נוסף וכך הלאה - הראשון שהגיע לקו המטרה - מנצח. (אפשר לקצר את הזמן שמוקצב מידי פעם).

ק ש ר ה צ ל ה

שימוש להצלת אנשים ממקומות נמוכים, בורות, תעלות וכו'. ...
יחודו שאיננו מתהדק ואיננו חונק את הניצול.

אופן הביצוע

- א. העבר את החבל סביב גופך כשהקצה הקצר מוחזק ביד ימין.
- ב. את היד הימנית (המחזיקה בקצה הקצר), העבר מעל החבל הארוך, כך שיווצר משולש שהגוף משמש לו כבסיס.
- ג. הכנס את יד ימין ביחד עם החבל (הקצה הקצר) לתוך המשולש מלמטה למעלה.
- ד. העבר את הקצה הקצר מתחת לקצה הארוך מימין לשמאל.
- ה. תפוס את הקצה מלמעלה והוצא את היד (עם הקצה הקצר) מתוך הלולאה בה היא נמצאת ומתח את הקצה הארוך.

לפני לימוד הקשר הנ"ל, ניתן להשתמש בסיפור להלן בוא יבוא לידי ביטוי הקשר-שימוש וחשיבותו.

תקציר סיפור -

- קבוצת סיירים ערכה טיול במדבר יהודה. במהלך הטיול שמעו לפתע צעקות וקריאות לעזרה מאחור. הקבוצה ניסתה לזהות את מקור הצעקות, אך ההד היה חזק מדי. תוך כדי חיפוש אחר מקור הצעקות הבחינה הקבוצה כי דני חסר, ומיד נתעורר החשד כי קרה לו משהוא ואולי זה הוא הצועק. מיד התפזרו כולם לחפשו עד שלפתע ראתה אותו רותי בתוך בור גדול ועמוק כשהוא פצוע.

- כאן יפסיק המדריך את סיפורו וישאל את החניכים, כיצד לדעתם ניתן להוציא את דני הפצוע מהבור.

לאחר שהחניכים יציעו הצעות, יבצע המדריך את הקשר וילמד אותם.
לאחר סיום לימוד הקשר אפשר לבצע תחרויות ומשחקים
דוגמת המוצעים לקשרים - בוחן ושמיניות.

משחק סיכום לקשרים - מרוץ שליחים.

- הקבוצה תתחלק לשתי קבוצות.
- הקבוצות תעמודנה בטורים.
- המדריך יעמוד במרחק של 20-30 מטר מהחניכים, ובהינתן האות ירוצו שני הראשונים מכל קבוצה למדריך.
- המדריך ילחש באוזניהם את הקשר שעליהם לבצע, והם יצטרכו לבצעו במהירות ואח"כ להניחו ליד המדריך.
- עם סיום המשימה יחזרו החניכים במהירות לטור, יגועו בכף היד של הראשון בטור ואז הוא ירוץ אל המדריך, יפרוס את הקשר שיצר החניך שלפניו ויצור קשר חדש. כך הלאה עד אחרון החניכים.

ב. חיבורים

חיבור = פעולה המתבצעת בין שני חבלים.

חיבור שטוח: שימוש - לחיבור חבלים יבשים ושווים בעוביים.

אופן הביצוע: א. החזק בכל יד קצה של חבל.

ב. הנח קצה ימין מעל שמאל.

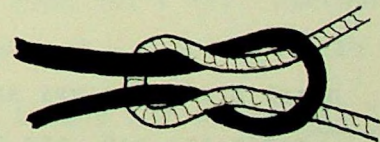
ג. העבר את חבל ימין סביב חבל שמאל.

ד. נוצרו שני קצוות חדשים.

ה. העבר את קצה שמאל מעל קצה ימין.

ו. סובב את קצה שמאל סביב קצה ימין.

ז. מתח את כל ה- 4 קצוות שנוצרו יחד.

הערה - בשעת הביצוע יש לודא שאותו חבל שהונח מלמעלה בפעם הראשונה (ג), יונח מלמעלה גם בשעת הסיבוב השני (ו) (ימין על שמאל, שמאל על ימין).

בדיקת החיבור - שני חבלים יוצאים מתחת לחבל ושניים מעל לחבל.

הקצוות הקצרים נמצאים מאותו צד.

* משחקים - חזור ועיין במהלך הפעולה .

פעולה מס' 2

הנושא - קביעות - קביעת מוט בנויה וקביעת מוט מולבשת. קביעת יחד.
כפתורי שדה.

מושגים

קביעות = פעולה המתבצעת בין חבל לעצם אחד או יותר.

קביעת מוט מולבשת

שימוש - לקביעת החבל על עצם (עץ כרות, מוט...).

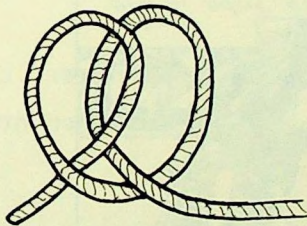
אופן הביצוע - א. צור לולאה תחתית בקצה החבל, והחזק אותה ביד שמאל.

ב. צור לולאה תחתית נוספת סמוכה.

ג. הנח את הלולאה השניה על הראשונה.

ד. הלבש על עצם.

ה. מתח את הקצוות וסיים בקשר בוהן בקצה הקצר.

קביעת מוט בנויה

שימוש - לקביעת החבל על עצם מסויים כשלא ניתן להשתמש בקביעה מולבשת כמו - עמוד גבוה, עץ וכו'...

אופן הביצוע - א. הקף את העצם והחזק את הקצה הקצר של החבל ביד שמאל ואת הקצה הארוך ביד ימין.

ב. העבר את הקצה הקצר מתחת לקצה הארוך, כך שתיוצר צורת X.

ג. הקף שנית את העצם מעל הקצה הארוך ביד ימין, השאר מעין חלון

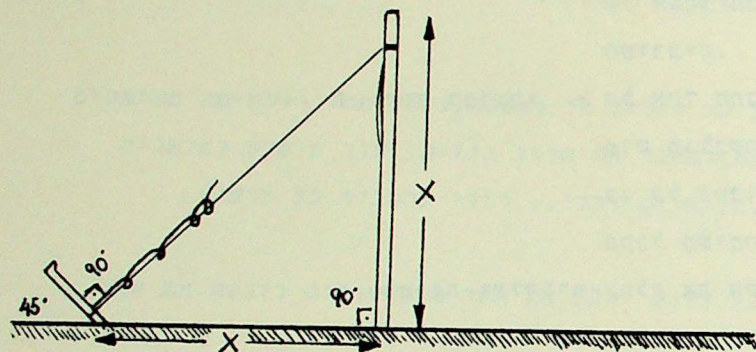
שלתוכו הכנס את הקצה הקצר.

ד. מתח את שתי הקצוות, סיים בקשר בוהן על הקצה הקצר.

קביעת יתד:

משמשת לקביעת עצם אחד לעצם יציב עם אפשרות מתיחה.

אופן הביצוע:

- א. תקע יתד במרחק מתאים מהמוט, קבע את החבל על המוט (בקביעת מוט).
- ב. הקף עם קצה החבל את היתד, החזק קצה קצר מקביל לאורך.
- ג. אחוז ביד אחת בקצה הקצר כ- 10 ס"מ מהיתד ועם היתד השניה, העבר את שאר החבל מתחת לחבל האורך (המתוח בין המוט והיתד).
- ד. הקף את החבל בעזרת הקצה הקצר שביד ימין והכנס את כולו ללולאה שנוצרה ומתח את החבל (חצאי קביעות). חזור על הפעולה כ- 4 פעמים (4 חצאי קביעות) ולסיום צור חצי קביעה ללא רווח בצמוד לחצי קביעה הקודמת.

כפתורי שדה

שימוש - כבסיס לקביעת יתרים.

לחיבור שמיכות.

- אופן הביצוע: - א. בחר מספר אבנים קטנות או פרי עץ קטן.
- ב. במקום שברצונך לקבוע כפתור, שים את האבן בקצה השמיכה, מתחתה כלפי מעלה.
- ג. חבוק את הגבנון שנוצר בקביעת מוט מולבשת.
- ד. הבטח הבטחה נוספת בחיבור שטוח.
- הערה - בחיבור שמיכות יש להבטיח רוחב מסויים שבו עולה צלע השמיכה על משנה, הכפתור יקבע באמצע, כשהגבנון מקיף את שתי השמיכות.

למדריך

- יישום הפעולה יבוא בהמשך ביום שדה ואולם על-מנת לתרגל את הנלמד, אפשר להשתמש במשחקים שהוזכרו כבר כמו: 1. מרוץ שליחים - ואז השליח שרץ יקבע עץ או עצם במרחק נתון מהקבוצה.
2. משחק זוגות - אחד מבצע קביעת מוט בנויה או מולבשת על אצבע חברו לפי הוראת המדריך ובמהירות המירבית.
3. קשר קבוצתי - כל אחד מחברי הקבוצה לפי סדר, יבצע קביעת מוט מולבשת לרגלו ע"י חבל ארוך, כך יוצר בו כל הקבוצה קשורה לאותו חבל. הקבוצה תקבל משימה שעליה לבצע. (אפשר לבצע גם בצוותים).
4. תמונה יצירתית-נחלק את הקבוצה לצוותים, כל צוות יקבל סדין או שמיכה, חבלים, צבעים, טושים... ויצטרך ליצור תמונה יצירתית מהסדין תוך שימוש ב- x כפתורי שדה.

פעולה 3 - משכנות

הנושא - אוהל יום ולילה.
סככות.

למדריך!

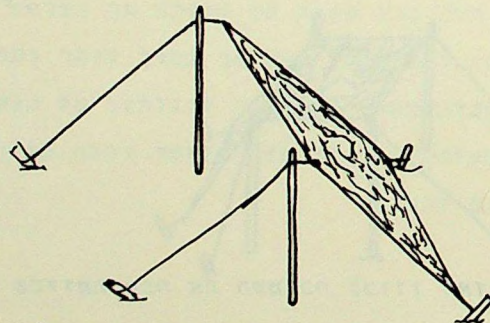
בפעולה הקודמת קיבלו החניכים את כל הכלים שישמשו להם לבניית המשכנות.
חשוב להפנות את תשומת הלב לשימושם של המשכנות.

מהלך הפעולה-

- א. הצג בפני החניכים שרטוט גדול של האוהל או הסככה, ושאל מתי ולשם-מה משתמשים באוהל זה? תקן במקרה ויש טעות, והסבר את אופן בנייתו תוך שימוש במושגים שנלמדו בפעולה הקודמת (קביעות, קשרים וכו'.., רצוי להסביר כל מושג).
כך עבור כל משכן ומשכן.
- ב. חלק את הקבוצה ל-4 צוותים, כל צוות יקבל את אחד מהשרטוטים ויבנה את אחד מהמשכנות להלן.

סככה אלכסונית

שימוש - נותנת מחסה מפני השמש לזמן קצר בבוקר או אחה"צ .

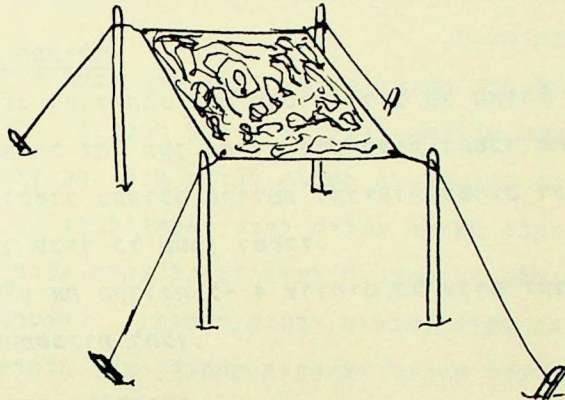
- א. צור כפתור שדה בכל פינה של שמיכה.
- ב. לשתי פינות קבע מוט במרחק של 4 אצבעות ואת המוט קבע ליתד בקביעת יתד.
- ג. את שני הכפתורים הנוספים קבע ליתדות בקביעת יתד.
- ד. כדי ליצור סככה מתוחה, יש להקפיד על אלכסונים ישרים.
- ה. יש לבנות את הסככה כשהפתח מנוגד לכיוון השמש.

סככה מרובעת

משמשת - למתן מחסה מפני השמש בשעה שהשמש נמצאת מעלינו.

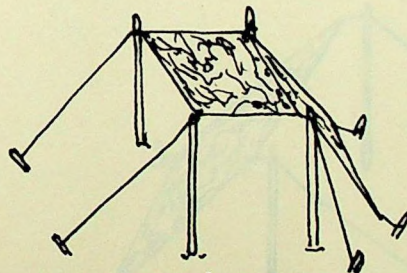
אופן הביצוע-

- א. צור כפתור שדה בכל פינה של שמיכה.
- ב. לכל כפתור קבע מוט במרחק של ארבע אצבעות.
- ג. את המוטות קבע ל- 4 יתדות.
- ד. הקפד על אלכסונים ישרים.

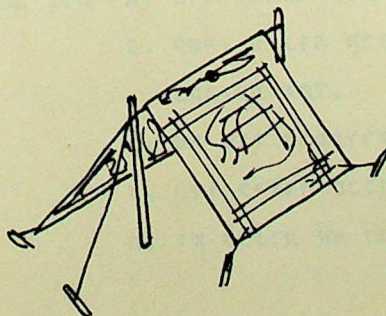
סככה כפולה

- * מורכבת מסככה אלכסונית ומרובעת יחד.
משמשת למתן צל בשעות הצהריים ואחה"צ,
או בוקר וצהריים.

אופן הביצוע-

- א. חבר את שתי השמיכות לאורך בחמישה כפתורי שדה.
- ב. בנה משמיכה אחת סככה מרובעת ולאחר שסיימת, מתח את השמיכה לכוון האדמה כמו בסככה אלכסונית.
- ג. פתח הסככה בכוון מנוגד לשמש.

אוהל יום

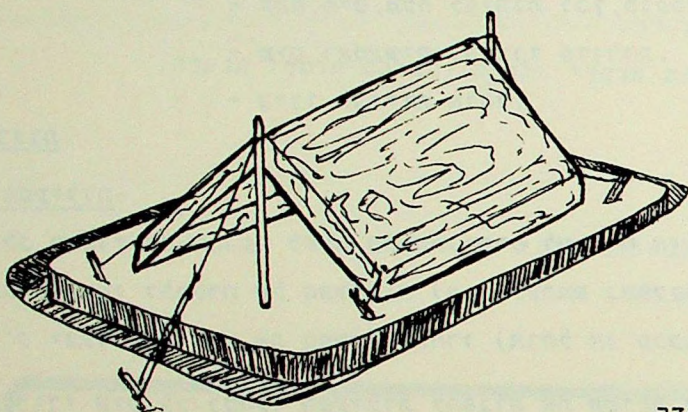
מיועד לשהייה במשך היום או בלילה קייצי.

אופן הביצוע-

- א. חבר שתי שמיכות בחמישה כפתורי שדה, כמו כן בצע כפתור שדה בכל פינה.
- ב. קבע שני מוטות בכל קצה של חיבור השמיכות במרחק של 4 אצבעות.
- ג. את המוטות קבע ליתדות, כך שיווצר קו ישר - יתד, מוט, כפתורים, מוט, יתד.
- ד. קבע את כפתורי השדה שבפינות ליתדות בקביעת יתד. שים לב לקו אלכסוני של השמיכות.

אוהל לילה

משמש - ללינת לילה ובמיוחד ללילות קרים.

אופן הביצוע-

- א. חבר שתי שמיכות בחמישה כפתורי שדה.
- ב. צור כפתורי שדה בכל פינה של שמיכה אך במרחק 20 ס"מ מהקצה.
- ג. בנה את האוהל כמו אוהל יום, אך נמוך יותר ומרחק היתד מהכפתור כ- 20 ס"מ.
- ד. חפור תעלה סביב האוהל על-מנת שינוקזו מי הגשמים.
- ה. את קצוות השמיכה שנוצרו קפל פנימה והנח עליהם את ציודך, או אבנים כדי שיווצר מחסום לכח.

למדריך!

מהלך הפעילות המוצע כאן מתוכנן לחצי יום עד יום שלם. ניתן להשתמש בחלקים מהמערך.

חשוב לדאוג להכנות: - מקום מתאים.

- מלווים (אם מתרחקים).

- קמח, מים, מלח לפיתות וכן, קופסאות שימורים, קפה, מרק וכו'.. לבישול.

- מים ואמצעים לכיבוי מדורות.

- ציוד לבניית אוהל.

א. משכנות

מהלך הפעילות-

בשלב ראשון עם ההגעה לשטח, על החניכים להחליט איזה מהמשכנות שהם מכירים

מתאים לזמן ולמטרה של הפעילות (אנו נשתמש במשכנות מאוחר יותר כהגנה מהשמש).

אח"כ יבנו החניכים את המשכן שבחרו (אוהל או סככה).

למדריך! שים לב במהלך הפעילות להפנות את תשומת לב החניכים למשכן שבנו והתאמתו.

ב. מדורות

הקדמה- האש משמשת אותנו בתחומים רבים של בישול, חימום, הארה ועוד... אולם על-מנת

לנצלה, חשוב לדעת מתי להשתמש בה, באיזה דרך וממה להזהר.

הוראות ביטחון-

א. אל תדליק אש בלא לנקות תחילה את השטח בקוטר 4-5 מטרים. יש להרחיק ולהתרחק

מכל דבר העלול להידלק בנקל. במידה ויש רוח חזקה הגדל את קוטר הנקיון.

ב. אין להדליק אש בחורשה, מתחת לחוטי חשמל או תחת חומר דליק.

ג. הכן בקרבת המדורה אמצעים לכיבוי: מים, חול, שק רטוב.

בסיום השימוש בדוק שהמדורה כובתה ואין שריד לאש.

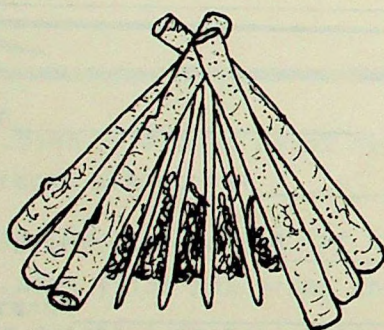
התקנת מדורה-

היסוד להדלקת האש ולבניית המדורה, הינו חומרי המדורה וחומרי הבערה. מבנה המדורה חשוב לשם השגת המטרה שלשמה אנו בונים אותה. לכל מדורה יש מבנה משלה, ישנם מס' דברים קבועים לכל המדורות והם:

- א. פתח המדורה חשוב שיהיה בכוון הרוח.
 - ב. "לב" המדורה יהיה מחומר הנשרף על נקלה- קש, נייר, נשורת, עלים=(חומרי הצתה), אח"כ יבוא חומרים הבערים יותר זמן כמו: חומרי ליבה- ענפים וגזרי עץ וחומרי בערה הנדלקים באיטיות אך דולקים זמן רב.
- במרכז המדורה יהיו חומרי הצתה, מעליהם חומרי הליבה, וסביבם חומרי הבערה.

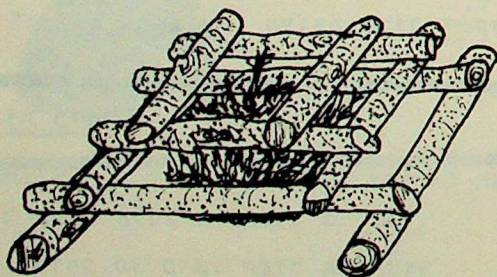
מהלך הפעולה-

1. הפנה את תשומת-לב החניכים להקדמה המוזכרת לגבי אש ומדורות.
2. חזרה על סוגי מדורות ע"י ציור והסבר.

מדורת קנוס/חרוט

איפיון- בעירה גבוה צורכת "חומר רב" שימושים- אור, חום.
בנייה- מורכבת משלושה חומרי בעירה שהוזכרו להלך, יש להשאיר פתח לכניסת הרוח לליבוי האש.

מדורת מזבח

איפיון- בעירה בינונית, צריכת חומר לא רבה שימושים- מאור, חום.
בנייה- הנח שני בולי עץ במקביל, עליהם הנח שניים מקבילים מאונכים לקודמים וכך הלאה כשאתה סוגר את הרווח. במרכז מדורת קנוס.

מדורת כוכב

איפיון- חוס מועט ואור קלוש, בערה איטית.

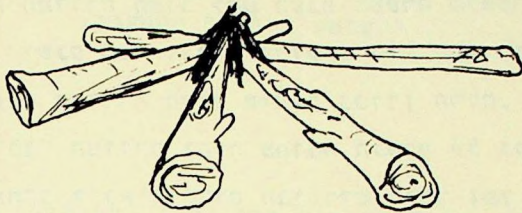
שימוש- בשמירה.

בנייה- הנח 5-6 בולי עץ בצורת עיגול

כשהקודקודים במרכז. בנה במרכז

מדורת קונוס, הצת את האש ומידי פעם

דחוף בול עץ פנימה.

ג. כירות

מהלך הפעולה-

1. חלק את הקבוצה לצוותים, תן לכל צוות כרטיסיה עם ציור והסבר על אחת

מהכירות (להלן). הצוות יצטרך לבנות את הכירה שבכרטיסיה שלו,

2. לאחר שהצוותים סיימו את הכנת הכירות, תן לכל צוות שאלונים, כמספר הכירות

שנבנו, עליהם להסתובב בין הכירות שנבנו ולענות על השאלות

השאלון:

1. שם הכירה _____

2. מאיזה חומרים היא בנויה? _____

3. איזה כלים צריכים לבנייתה? _____

4. מהם שימושיה? _____

3. בשלב הבא נערוך סיור מודרך בכל הכירות, כל צוות יספר את תשובותיו

לגבי אותה כירה, הצוות שבנה יתקן ויוסיף.

כרטיסיות כירה -

כירה חפורה-

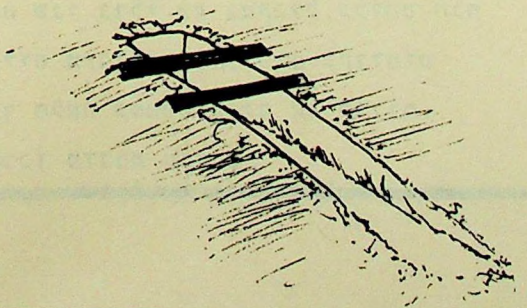
א. חפור תעלה מלבנית באורך כ- 70

ס"מ, ורוחב 30 ס"מ. חפור את הבור

בצורה אלכסונית כשקרקעית הכירה מצד אחד

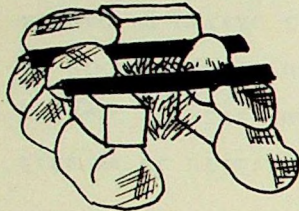
בגובה פני האדמה, ומצד שני בגובה של

30 ס"מ.

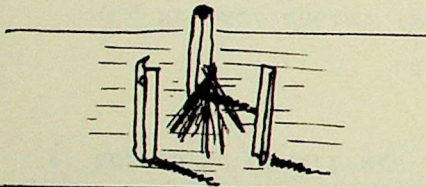
- ב. פתח הכירה (הצד בו גובה הכירה כפני האדמה) יהיה לכוון הרוח.
- ג. בקצה העמוק בנה מדורת קונוס והנח שתי יתדות ברזל לרוחב הכירה מעל למדורה --- עליהם הנח את הסיר.

כירת אבנים

- א. בנה מאבנים צורה של ח בגובה של 30-40 ס"מ כשהפתח בכוון הרוח.
- ב. הנח שתי יתדות לרוחב הכירה לשם הנחת סיר, ובנה מדורת קונוס מתחת.

כירת יתדות

- א. תקע שלוש יתדות בעיגול במרחק סביר זו מזו.
- ב. בנה מתחת מדורת קונוס

כירת טבון

- א. כירה זו מחזיקה מעמד זמן רב ומנצלת במידה מירבית את החום.
- ב. בנויה מאבנים ובוץ.
- ג. הנח את האבנים בצורת עיגול עם פתח, צפה בבוץ והנח שורה נוספת, ושוב צפה בבוץ וצור מעין איגלו מאבנים ובוץ כשאתה משאיר פתח לכוון הרוח.
- ד. הנח קופסת שימורים פתוחה משני הכיוונים בצד השני ליציאת העשן, והשאר פתח עגול למעלה להנחת הסיר.
- ה. שרוף היטב את הכירה עד שהבוץ יתקשה לגמרי.
- ו. בנה מדורת קונוס בפנים.

- נ.ב- בניית הכירה לוקחת זמן רב, אפשר לצרף את כל הקבוצה לכירה זו לאחר שסיימו את משימתם.

הפעלות

משחקים - (חלקם בשטח וחלקם בסככה).

1. כל צוות חוזר לכירה שלו, כל צוות מכיז בכירה שלו תפוח אדמה ואח"כ בוצעו למספר חלקים.
אוספים את הקבוצה, בוחרים נציג מכל צוות, קושרים את עניהם של הנציגים. על הנציגים לטעום חלקים מתפוחי האדמה של כל צוות ולהחליט איזה מכל התפוחים היו בעלי הטעם המשובח ביותר, (נותנים ניקוד). צוות שתפוחו קיבל את סך הניקוד הגבוה זוכה.
2. זוג חניכים יושבים אחד מול השני בעיניים עצומות. ליד כל אחד תפוח אדמה צלוי, בהנתן האות תופס כל אחד בידו האחת תפוח, ובשניה את כתף חברו.
לכל אחד שתי מטרות: א. לבלוע מהר את התפוח המוגש לפיו ולא להתפייח ב. להשחיר את פני חברו.
3. מחפשים את המטמון, אלא שבכל תחנה תוחבא שקית ובתוכה צרכי אוכל שונים, (תבלינים, שמן, סוכר, קמח, לחם וכו'...). וכל צוות צריך לגלות את השקינה עם תוכנם ואח"כ להכיז מהמצרכים סעודה.

ה. סיפורים

סיפורים על אוכלוסיות שונות שהמחנאות היא חלק בלתי נפרד מאורח חייהם כאלו הם בדואים החיים באוהלים, אינדיאנים ועוד...

